

Oratio Manassæ, necnon libri duo, qui sub libri tertii et quarti Esdræ nomine circumferuntur, hoc in loco, extra scilicet seriem canonicorum librorum, quos sancta Tridentina synodus suscepit, et pro canonicis suscipiendos decrevit, sepositi sunt, ne prorsus interirent, quippe qui a nonnullis sanctis Patribus interdum citantur, et in aliquibus Bibliis latinis tam manuscriptis quam impressis reperiantur.

ORATIO MANASSÆ

REGIS JUDA

CUM CAPTUS TENERETUR IN BABYLONE.

Domine omnipotens, Deus patrum nostrorum, Abraham, et Isaac, et Jacob, et seminis eorum justis, qui fecisti caelum et terram cum omni oratione eorum; qui ligasti mare verbo præcepti tui; qui conclusisti abyssum, et signasti cum terribili et laudabili nomine tuo; quem omnia pavent, et tremunt a vultu virtutis tuae, quia importabilis est magnificentia gloriae tuae, et insustentabilis ira comminationis tuae super peccatores; immensa vero et investigabilis misericordia promissionis tuae; quoniam tu es Dominus, altissimus, benignus, longanimis, et multum misericors, et ponens super malitias hominum. Tu, Domine, secundum multitudinem bonitatis tuae, permisisti penitentiam et remissionem iis qui peccaverant tibi, et multitudinem miserationum tuarum decrevisti penitentiam peccatoribus, in salutem. Tu igitur, Domine Deus justorum, non posuisti penitentiam iustis, Abraham, et Isaac, et Jacob, iis qui tibi non peccaverant; sed posuisti penitentiam propter unum peccatorem; quoniam peccati super numerum arenae maris; multiplicatae sunt

iniquitates meae, Domine, multiplicatae sunt iniquitates meae, et non sum dignus intueri et aspiciere altitudinem caeli, propter multitudinem iniquitatum mearum. Incurvatus sum multo vinculo ferro, et non possum attollere caput meum, et non est respiratio mihi; quia excitavi iracundiam tuam, et malum coram te feci; non feci voluntatem tuam, et mandata tua non custodivi; statui abominatioes, et multiplicavi offensiones. Et nunc flecto genu cordis mei, precans a te bonitatem. Peccavi, Domine, peccavi, et iniquitates meas agnosco. Quare peto rogans te, remitte mihi, Domine, remitte mihi, et ne simul perdas me cum iniquitatibus meis, neque in aeternum iratus, reserves malis mihi, neque damnes me in infima terræ loca; quia tu es Deus, Deus, inquam, penitentium, et in me ostendes omnem bonitatem tuam, quia indignum salvabis me secundum magnam misericordiam tuam, et laudabo te semper omnibus diebus vite meae; quoniam te laudat omnis virtus caelorum, et tibi est gloria in secula seculorum. Amen.

LIBER TERTIUS ESDRÆ.

CAPUT I

Magnificum Pascha, quod Josias immolavit, celebrando septem diebus festum Azyrorum; cui successerunt in regno Iudas Jechonias, Joacin, Joachin, et Sedecias; eorumque ac populi captivitas propter sua scelera, arbis quoque subversio describuntur.

1. Et fecit Josias Pascha in Jerosolymis Domino; et immolavit Pascha quarta decima luna primi mensis,

2. Statuens sacerdotes per vices dierum stolis amicis in templo Domini.

3. Et dixit levitis sacris servis Israel, ut sacrificarent se Domino in positione sanctis aræ Domini; in domo, quam ædificavit Salomon, filius David, rex.

4. Non erit vobis tollere super humeros eam. Et nunc describite Domino vestro, et curam agite gentis illius Israel ex parte secundum pagos et tribus vestras.

5. Secundum scripturam David, regis Israel, et secundum magnificentiam Salomonis, filii ejus, omnes in templo, et secundum particulam principatus paternam vestram, eorum qui stant in conspectu fratrum, filiorum Israel.

6. Immolate Pascha, et sacrificia parate fratribus vestris, et factis secundum præceptum Domini quod datum est Moysi.

7. Et donavit Josias in plebem quam inventa est, ovium, agnorum, et hœdorum, et caprarum triginta millia, vitulos tria millia.

8. Hæc de regalibus data sunt secundum promissionem populo; et sacerdotibus in Pascha, oves numero duo millia, ac vituli centum.

9. Et Jechonias, et Semelias, et Nathanael fratres, et Hasabias, et Oziel, et Coraba, in Pascha, oves quinque millia, vitulos quingentos.

10. Et hæc cum fierent eleganter, steterunt sacerdotes et leviti habentes azyra per tribus.

11. Et secundum partes principatus patrum, in conspectu populi offerbant Domino, secundum ea quæ in libro Moysi scripta sunt;

12. Et assaverant Pascha igni prout oportebat, et hostias coxerunt in emolis, et in ollis eum benevolentia;

13. Et attulerunt omnibus qui erant ex plebe; et post hæc paraverunt sibi et sacerdotibus;

14. Sacerdotes enim offerbant adipem, usque dum finita esset hora; et levitas paraverunt sibi, et fratribus suis, filiis Aaron.

15. Et sacri cantores filii Asaph erant per ordinem secundum præceptum David, et Asaph, et Zacharias, et Jeddimus, qui erant a rege.

16. Et ostiarii per singulas januas, ita ut non pravaricaretur unusquisque suam; fratres enim illorum paraverunt illis.

17. Et consummata sunt quæ pertinebant ad sacrificium Domini.

18. In illa die egerunt Pascha, et offerrebant hostias super Domini sacrificium, secundum præceptum regis Josias.

19. Et egerunt filii Israel, qui inventi sunt in tempore illo. Pascha, et diem festum Azyrorum per dies septem;

20. Et non est celebratum Pascha tale in Israel, a temporibus Samuelis propheta;

21. Et omnes reges Israël non celebraverunt tale Pascha, quale egit Josias, et sacerdotes, et levite, et Judæi, et omnis Israel, qui inventi sunt in commemoratione Jerosolymis.

22. Octavo decimo anno, regnante Josia, celebratum est Pascha.

23. Et directa sunt opera Josie in

conspatu Domini sui in corde pleno mentis;

24. Et quæ circa illum quidem conscripta sunt, in pristinis temporibus, de eis qui peccaverunt, quique irreligiosi fuerunt in Dominiæ præ omni gente, et qui non quæsierunt verbum Domini super Israel.

25. Et post omnem actum hunc Josias ascendit Pharaon, rex Ægypti, veniens in Archamus ab itinere super Euphratem, et exit obviam illi Josias.

26. Et misit rex Ægypti ad Josiam, dicens: Quid mihi et tibi est, rex Judæ?

27. Non sum missus a Domino ut pugnem contra te; super Euphratem enim bellum meum est; festinans descende.

28. Et non est reversus Josias super curram; sed expugnare cum conabatur, non attendens verbum prophetæ ex ore Domini;

29. Sed constituit ad eum bellum in campo Magdedo. Et descendunt principes ad regem Josiam.

30. Et dixit rex pueris suis: Amovete me a pradio, infirmatus sum enim valde. Et statim amoverunt eum pueri ipsius de arde.

31. Et ascendit super curram secundarium suum; et perveniens Jerusalem, vita functus est, et sepultus est in paterno sepulchro.

32. Et in tota Judea lugebant Josiam; et qui presidebant, cum uxorebus lamentabant eum, usque in hunc diem. Et datum est hoc fieri semper in omne genus Israel.

33. Hæc autem præscripta sunt in libro historiarum regum Judæ, et singula gesta actus Josiæ, et ejus gloria, et intellectus ejus in lege Domini: quæque gesta sunt ab eo, et quæ non scripta sunt in libro regum Israel et Judæ.

34. Et assumentes, qui erant ex gente, Jechoniam, filium Josiæ, constituerunt regem pro Josia, patre suo, cum esset annorum triginta trium.

35. Et regnavit super Israel mensibus tribus. Et amovit eum rex Ægypti, ne regnaret in Jerusalem.

36. Et multavit gentem argenti talenta centum, et auri talentum unum.

37. Et constituit rex Ægypti Joacim, fratrem ipsius, regem Judæ et Jerusalem;

38. Et alligavit magistrates Joacim,

et Zaracelem, fratrem suum, et apprehendens, rexit in Ægyptum.

39. Anorum erat Joacim viginti quinque, cum regnare coepisset in terra Juda et Jerusalem; et fecit malum in conspectu Domini;

40. Post hunc autem ascendit Nabuchodonosor, rex Babilonis, et alligans eum in aëre vinculo, perduxit in Babiloniam;

41. Et sacra vasa Domini accepit Nabuchodonosor, et tulit et consecravit in templo suo in Babilonia.

42. Nam de immunditia illius et irreligiositate scriptum est in libro temporum regum.

43. Et regnavit Joachim, filius ejus, pro eo. Cum autem constitutus esset rex, erat annorum decem et octo.

44. Regnavit autem menses tres et dies decem in Jerusalem, et fecit malum in conspectu Domini;

45. Et post annum mittens Nabuchodonosor, transiit eum in Babiloniam simul cum sacris vasibus Domini.

46. Et constituit Sedeciam regem Juda et Jerusalem, cum esset annorum viginti unius; regnavit autem annis undecim.

47. Et fecit malum in conspectu Domini, et non est veritus à verbis quæ dicta sunt ab Jeremia propheta ex ore Domini;

48. Et adjuvatus a rege Nabuchodonosor, perjuras discessit; et indurata cervicis sua et corde suo, transgressus est legem Domini, Dei Israel.

49. Et duces populi Domini multa iniqua gesserunt, et templum eperunt super omnes immunditias gentium; et polluerunt templum Domini quod sanctum erat in Jerusalem.

50. Et misit Deus patrum ipsorum per angelum suum revocare eos, propter quod parceret illis, et tabernaculo suo.

51. Ipsi vero subsannabant in angelis suis, et qua die locutus est Dominus, erant illudentes prophetis ejus.

52. Qui usque ad incrudiamiam contulatus est super gentem suam, propter irreligiositatem suam, et præcepit ascendere reges Chaldeorum.

53. Illi occiderunt gentem eorum in gladio, in circuitu sancti templi eorum, et non pepercerunt juveni, et seni, et virgini, et adolescenti;

54. Sed omnes traditi sunt in manus ipsorum; et omnia sacra vasa Domini.

et regales apothecas resumentes, tulerunt in Babiloniam,

55. Et incendierunt domum Domini, et demolierunt muros Jerusalem, et turres ejus incoederunt igne,

56. Et consummaverunt omnia honorifica ejus, et ad nihilum redegerunt, et reliquias a gladio duxerunt in Babilonem.

57. Et erant servi illius usque dum regnarent Persæ, in repletiōe verbi Domini in ore Jeremiæ:

58. Quousque benigne agerat terra sabbata sua, omni tempore desertionis sue sabbatizavit, in applicatione annorum septuaginta.

CAPUT II.

Cyrus, rex Persarum, Judæos in regno suo captivos remisit in terram suam, qui cum restaurarent Jerusalem, prohibiti sunt ab Artaxerxe propter quorundam delationem.

1. Regnante Cyro, rege Persarum, in consumptione verbi Domini in ore Jeremiæ,

2. Suscitavit Dominus spiritum Cyri, regis Persarum, et præcavit in toto regno suo simul per scripturam,

3. Dicens: Hæc dicit Cyrus, rex Persarum: Me constituit regem orbis terrarum Dominus 'sraël, Dominus excelsus,

4. Et significavit mihi, edificare domum sibi in Jerusalem, quæ est in Judea.

5. Si quis est ex genere vestro, domus ipsius ascendat cum eo in Jerusalem.

6. Quotquot ergo circa loca habitant, adjuvent eos qui sunt in loco ipso, in auro et argento,

7. In dationibus, cum equis et jumentis, cumque aliis quæ secundum votum apponuntur in adent Domini quæ est in Jerusalem.

8. Et stantes principes tribuum, pagorum, et Judææ, ex tribu Benjamin, et sacerdotes et levites, quos excitavit Dominus ascendere et edificare domum Domini quæ est in Jerusalem, et qui erant in circuitu eorum,

9. Adjuverunt in omni auro et argento ejus; et jumentis, et votis compluribus multi quorum sensus excitatus est.

10. Et Cyrus rex protulit vasa sacra Domini, quæ transtulit Nabuchodonosor,

rex Babilonis, in Jerusalem, et consecravit ex idolo suo.

11. Et profertur ea Cyrus, rex Persarum, tradidit Mithridato, qui erat super thesauros ipsius.

12. Per hunc autem tradita sunt Salmansaro, presidi Judææ.

13. Horum autem hic numerus: Liba-toria argentea duo milia quadringenta, ab hisce argentea triginta, phials aureæ triginta, item argenteæ duo milia quadringenta, et alia vasa mille.

14. Omnia autem vasa aurea et argentea, quinque milia octingenta sexaginta.

15. Et enumerata sunt Salmansaro simul cum his qui ex captivitate Babiloniæ venerant in Jerusalem.

16. In Artaxerxis autem, regis Persarum, temporibus, scriperunt ei de his qui habitabant in Judea et Jerusalem, Balsamas, et Mithridatus, et Sabelius, et Rathimus, Balthemes, Samelius scriba, et reliqui habitantes in Samaria, et ceteris locis, subjectam epistolam regi Artaxerxi.

17. Domine, pueri tui Rathimus ab accidentibus, et Sabelius scriba, et reliqui curias tuae Judices in Galasyria et Phœnicis.

18. Et nunc notum sit domino regi, quoniam Judæi qui ascenderunt a vobis ad nos, venientes in Jerusalem, civitatem refugam et pessimam, adificat furnos ejus, et statuunt muros, et templum suscitavit.

19. Quod si civitas ista et muri consummati fuerint, non tantum tributa non sustinebunt pendere, sed etiam regibus resistent.

20. Et quia quid agit circa templum, recte habere arbitrati sumus non despicere hoc ipsum;

21. Sed notum facere domino regi, ut si videbitur, rex, quaeratur in libris patrum tuorum,

22. Et invenies in admonitionibus scripta de his, et scies quoniam civitas ista fuit refuga, et reges, et civitates concitantes.

23. Et Judæi refuge, et prelia committentes in ea ab aeterno, ob quam causam civitas ista deserta est.

24. Nunc ergo notum facimus, domino rex, quoniam si civitas hæc edificata fuerit, et hujus muri erecti fuerint, desensurus tibi non erit in Coledyria et Phœnicem.

25. Tunc scripsit rex Rathimo, qui scribebat accidentia, et Baltheo, et Sabellio scribas, et ceteris constituit, et habitantibus in Syria et Phœnicæ, ea quæ subiecta sunt.

26. Læta epistolam quam misisset mihi. Præcepi ergo inquiri, et inventum est, quoniam civitas illa est ab avo regibus iustissima.

27. Et homines refugum, et prelia in ea efficientes, et reges fortissimi erant in Jerusalem dominantes, et tributa exigentes à Cœlesyria et Phœnicæ.

28. Nunc ergo præcepi prohibere homines illos edificare civitatem, et prohibere ne quid ultra hæc fiat;

29. Sed nec procedant in plurimum ea que sunt malitie, ita ut regibus molestia importetur.

30. Tunc recitatis his quæ a rege Artaxerxe scripta fuerant, Rathimus, et Sabellius scriba, et qui cum his constitati erant, iungentes festinanter venerunt in Jerusalem cum equitatu, et turba, et agmine,

31. Cœperuntque edificatone prohibere, et vacabant ad dedicatone templi in Jerusalem, usque secundo anno regni Darii, regis Persarum.

CAPUT

Dario post splendiam omnium orbibus suis prædictis factam dormiens, tres corporis ejus custodes problema moritur: Num vinum, rex, mulier, an veritas præsent; et primum de vino probatur.

1. Rex Darius fecit eamam magnam omnibus vernaculis suis, et omnibus magistratibus Mediæ et Persidis,

2. Et omnibus purpuratis, et prætoribus, et consulis, et præfectis sub illis, ab India usque Ethiopiam, centum viginti septem provinciis.

3. Et cum manducassent, et bibissent, et satiati revertenter, tunc Darius rex ascendit in cubiculum suum, et dormivit, et exsperefecit est.

4. Tunc illi tres juvenes corporis custodes, qui custodiebant corpus regis, diserunt alter alteri:

5. Dicamus unusquisque nostrum sermonem qui præcellit, et ejusdemque apparuerit sermo sapientior alterius, dabit illi rex Darius decem magna:

6. Purpura cooperiri, et in auro bibere, et super aurum dormire, et cur-

ram aureo freno, et cydarim byssinam, et torquem circa collum;

7. Et secundo loco sedebit a Dario propter sapientiam suam, et cognatus Darii vocabatur.

8. Tunc scribes singuli suum verbum signaverunt, et posuerunt salubris cervical Darii regis,

9. Et dixerunt: Cum surrexisset rex, dabimus illi scripta nostra; et quodcumque iudicaverit rex et tribus, et magistratus Persidis, quoniam verbum ejus sapientissimum est, ipsi dabitur victoria sicut scriptum est.

10. Unus scripsit: Forte est vinum.

11. Alius scripsit: Fortior est rex.

12. Tertius scripsit: Fortiores sunt mulieres; super omnia autem vincit veritas.

13. Et cum surrexisset rex, acciperunt scripta sua, et dederunt illi, et legit.

14. Et mittens vocavit omnes magistratus Persarum, et Medos, et purpuratos, et prætores, et præfectos;

15. Et sederunt in concilio; et lecta sunt scripta coram ipsis.

16. Et dixit: Vocate adolescentes, et ipsi indicabunt verba sua. Et vocati sunt, et introierunt.

17. Et dixit illis: Indicate nobis de his que scripta sunt. Et cepit prior,

18. Et dixit: Viri, quam prævalent in circuitu illud? Seducit mentem.

19. Itemque regis et orphani facit mentem vanam. Item servi ac liberi, pauperis ac dititis.

20. Et omnem mentem convertit in securitatem et jucunditatem, et non meminit omnem tristitiam et debitum.

21. Et omnia præcordia facit honesta, et non meminit regem nec magistratum, et omnia per talenta loqui facit.

22. Et non meminerunt, cum bibissent, amicitiam, nec fraternitatem; sed non multum post sumunt gladios.

23. Et cum a vino merserint et surrexerint, non meminerunt que gesserunt.

24. O viri, num præcellit vinum? Quis sic cogitat facere? Et tacuit hoc dicto.

CAPUT IV.

Probat excellens fortitudo regis, mulieris, et veritatis, sed data veritati palma; Darius ad petitionem Zorobabel reddidit sacra vasa.

scribes ut Judæis datur libertas, et impensa ad extractionem Jerusalem.

1. Et inchoavit sequens dicere, qui dixit de fortitudine regis.

2. O viri, num præcellunt homines, qui terram et mare obtinent, et omnia que in eis sunt?

3. Rex autem super omnia præcellit, et dominatur cœlo; et omne quodcumque dixerit suis, faciunt.

4. Et si miserit illos ad bellatores, vadunt, et demoluntur montes, et muros, et turres.

5. Jugulantur et jugulant, et regis verba non prætereant; nam si vicierint, afferunt regi omnia quecumque præditi fuerint.

6. Similiter et alii omnes, et quotquot non militant, nec pugnant, sed colunt terram; rursus cum fuerint metentes, afferunt tributa regi;

7. Et ipse unus solus si dixerit: Occidite, occidunt; dixerit: Remittite, remittunt;

8. Dixerit: Percutite, percutiunt; dixerit: Exterminata, exterminant; dixerit: Edificata, edificat;

9. Dixerit: Excidite, excidunt; dixerit: Plantate, plantant;

10. Et omnia plebs, et virtutes eorum abundant, et super hoc ipse recumbit, et bibit, et dormit.

11. Illi autem custodiunt in circuitu eum, et non possunt ire singuli, et facere opera sua, sed in dicto obaudientes sunt ei.

12. Viri, quomodo non præcellit rex qui sic diffamatur? Et tacuit.

13. Tertius qui dixerat de mulieribus et veritate, hic est Zorobabel, cepit loqui.

14. Viri, num magnus rex, et multi homines, nec vinum præcellit. Quis est ergo qui dominatur eorum?

15. Nonne mulieres genuerunt regem, et omnem populum, qui dominatur mari et terre;

16. Et ex illis nati sunt, et ipse educaverunt eos qui plantaverunt vineas ex quibus vinum fit?

17. Et ipse faciunt stolas omnium hominum, et ipse faciunt gloriam hominibus, et non possunt homines separari a mulieribus.

18. Si congregaverint aurum et argentum, et omnem rem speciosam, et viderint mulierem usam bono habitu et bona specie,

19. Omnia hæc relinquentes in eam intendunt, et aperto ore conspiciunt, et eam allicunt magis quam aurum et argentum, et omnem rem pretiosam.

20. Homo patrem suum relinquit qui enutrit illum, et suam regionem, et ad mulierem se conjungit.

21. Et cum muliere remittit animam; et neque patrem meminit, neque matrem, neque regionem.

22. Et hinc oportet vos scire, quoniam mulieres dominant vestri. Nonne doletis?

23. Et accipit homo gladium suum, et vadit in viam facere forte, et homicidia, et mare navigare in flamma,

24. Et licet iconem videt, et in tenebris ingrediunt, et cum furtum fecerit, et fraudes, et rapinas, amabili suum avertit.

25. Et iterum, diligit homo uxorem suam magis quam patrem aut matrem.

26. Et multi demones facti sunt propter uxores suas, et servii facti sunt propter illas;

27. Et multi perierunt, et jugulati sunt, et peccaverunt propter mulieres.

28. Et iterum, non crede mihi, quia magnus est rex in potestate sua, quoniam omnes regiones venientes tangere suam.

29. Vidit tamen Apomen, filium Bezais, mirifici concubinis regis, sedentem iuxta regem ad dexteram,

30. Et auferentem diademata de capite ejus, et imponentem sibi; et palmas cedebat regem de sinistra manu.

31. Et super hæc aperto ore intuebatur eam; et si arripserit ei, videt; nam si indignata ei fuerit, blanditur, donec reconcilietur in gratiam.

32. O viri, cur non sunt fortiores mulieres? Magna est terra, et excelsum est caelum; quis ista agit?

33. Et tunc rex, et purpurati intuebantur in alterutrum. Et inchoavit loqui de veritate.

34. O viri, nonne fortis sunt mulieres? Magna est terra, et excelsum est caelum, et velox cursus solis convertit in gyro caelum in locum suum in una die.

35. Nonne magnificus est qui hæc facit, et veritas magna, et fortior præ omnibus?

36. Omnis terra veritatem invocat, caelum etiam ipsam benedicit, et omnia opera moventur, et tremunt eam, et non est cum ea quidquam iniquum.

37. Vinum iniquum, iniquus rex, ini-

que mulieres, iniqui omnes filii hominum, et iniqui illorum omnium opera, et non est in ipsis veritas, et in sua iniquitate peribunt.

38. Et veritas manet et invalescit in aeternum, et vivit et obdinet in secula seculorum.

39. Nec est apud eam accipere personas, neque differentias; sed que justa sunt facit omnibus. Injustus ac malignus, et omnes benigne facit in operibus ejus.

40. Et non est in iudicio ejus iniquum, sed fortitudo, et regnum, et potestas, et majestas omnium aeternum. Benedictus Deus veritatis.

41. Et desit loquendo. Et omnes populi clamaverunt, et dixerunt: Magna est veritas, et prevalet.

42. Tunc rex ait illi: Peto, si quid vis amplius, quam que scripta sunt, et dabo tibi, secundum quod inventus es sapientior proximis; et proximo mihi sedebis, et cognatus meus vocaberis.

43. Tunc ait regi: Memor esto voti tui, quod vovisti, edificare Jerusalem, in die qua regnum accepisti.

44. Et omnia vasa que accepta sunt ex Jerusalem, remitte, quo separavit Cyrum, quando macavit Babyloniam, et voluit remittere ea tibi.

45. Et tu vovisti edificare templum quod incenditur Ierusalem, quando exterminata est Judea a Chaldeis.

46. Et nunc hoc est quod postulo, domine, et quod peto; hoc est, majestas, quod a te postulo, ut facias votum quod vovisti Regi celi ex ore tuo.

47. Tunc surgens Darius rex, osculatus est illum, et scripsit epistolas ad omnes dispensatores, et praefectos, et purpuratos, ut deducerent eum, et eos qui cum illo erant, omnes ascendentes edificare Jerusalem.

48. Et omnibus praefectis, qui erant in Syria, et Phoenicia, et Libano, scripsit epistolas, ut traherent ligna cedrina a Libano in Jerusalem, ut edificarent cum eis civitatem.

49. Et scripsit omnibus Judaeis qui ascendebant a regno in Iudaeam pro libertate, omnem potentem, et magistratum, et praefectum non supervenire ad januas isororum.

50. Et omnem regionem quam obtinerant immunem esse eis, et Idumaei relinquunt castella que obtinent Iudaeorum.

51. Et in structuram templi dare per

singulos annos talenta viginti, usque dum peredificaretur;

52. Et super sacrarium holocaustonata ustulare quotidie, sicut habent praecipuum, alia talenta decem offerre per singulos annos.

53. Et omnibus qui procedunt a Babylonia condere civitatem: ut esset libertas tam ipsis quam filiis eorum, et omnibus sacerdotibus qui procedunt;

54. Scripsit autem et quantitate, et sacram stolum iussit dari, in qua descriverunt.

55. Et levitis scripsit dare praecipua, usque in diem qua consummavitur domus, et Jerusalem extruatur;

56. Et omnibus custodientibus civitatem scripsit dari ei sortes et stipendia.

57. Et dimisit omnia vasa quaecumque separaverat Cyrus a Babylonia, et omnia quaecumque dixit Cyrus, et ipse praecipit fieri, et mitti Jerusalem.

58. Et cum processisset ille adolescens, elevans faciem in Jerusalem, benedixit Regem caeli.

59. Et dixit: Abs te est victoria, et abs te est sapientia et claritas. Et ego servus tuus.

60. Benedictus es qui dedisti mihi sapientiam, et tibi contabor, Domine, Deus patrum nostrorum.

61. Et accepit epistolas, et profectus est in Babylonium. Et venit, et nuntiavit fratribus suis omnibus qui fuerant in Babylonia.

62. Et benedixerunt Deum patrum suorum, quoniam dedit illis remissionem et refrigerium.

63. Ut ascenderent et edificarent Jerusalem, et templum ubi nominatum est nomen ejus in ipso, et exultaverunt cum musicis et laetitia diebus septem.

CAPUT V.

Redeuntes a Babylonica captivitate in Jerusalem et Iudaeam reconsecrati, et residentibus cultum, sed tandem a cupio opere ad tempus impeditur.

1. Post hoc autem electi sunt, ut ascenderent principes pagorum per domos et tribus suos, et uxores illorum, et filii et filiae eorum, et servi et ancillae isororum, et pecora eorum.

2. Et Darius rex misit una cum eis equites mille, donec deducerent eos in Jerusalem cum paco, et cum musicis et cum tympanis et tibis.

3. Et omnes fratres erant iudentes, et fecit eos ascendere simul cum eis.

4. Et haec sunt nomina virorum, qui ascenderunt per pagos suos in tribus, et in partem principatus isororum.

5. Sacerdotes: Filii Phinees, filii Aaron, Josias, filius Josedech, Joacim, filius Zerobabel filii Salathiel de domo David, et prognie Phares, de tribu Juda.

6. Qui locutus est sub Dario, rege Persarum, sermones mirificos in secundo anno regni ipsius, mense nisan primo.

7. Sunt autem hi, qui ascenderunt ex Judea de captivitate transmigrationis, quos transmigravit Nabuchodonosor, rex Babyloniae, in Babylonem, et reversus est in Jerusalem.

8. Et requisivit partem Judaeae uniusquisque in civitatem suam, qui venerunt cum Zerobabel et Jesu, Nehemias, Arobes, Elimeo, Emmanio, Marдохeo, Belsruo, Melchisathcor, Osiro, Emolo, unus de principibus eorum.

9. Et numerus a gentilibus eorum, ex praepositis eorum, filii Phares, duo milia centum septuaginta duo;

10. Filii Ares, tria milia centum quinquaginta septem;

11. Filii Phasuri, centum quadraginta duo; in filiis Jesu et Joabes, mille trecenti duo;

12. Filii Demu, duo milia quadringenti septuaginta; filii Choraba, ducenti quique; filii Banica, centum sexaginta seto;

13. Filii Bebech, quadringenti tres; filii Archad, quadringenti viginti septem;

14. Filii Cham, triginta septem; filii Zoroar, duo milia sexaginta septem; filii Adin, quadringenti sexaginta unus;

15. Filii Aderechis, centum octo; filii Gazo et Zotha, centum septem; filii Azorac, quadringenti triginta novem;

16. Filii Jedarbone, centum triginta duo; filii Ananiae, centum triginta; filii Asoni, nonaginta;

17. Filii Marsar, quadringenti viginti duo; filii Zabarus, nonaginta quinque; filii Sephelmon, centum viginti tres;

18. Filii Nepos, quinquaginta quinque; filii Nechanath, centum quinquaginta octo; filii Cethamum, centum triginta duo;

19. Filii Crearpstros, qui Enocadies, et Modias, quadringenti viginti tres; qui ex Gramas et Gabae, centum viginti unus;

20. Qui ex Besseton et Conge, sexaginta quinque; qui ex Bastaro, centum viginti duo;

21. Qui ex Bechenobes, quinquaginta quinque; filii Liptis, centum quinquaginta quinque; filii Labonni, trecenti quinquaginta septem;

22. Filii Sicheon, trecenti septuaginta; filii Snodon et Elicus, trecenti septuaginta octo;

23. Filii Ermos, duo milia centum quadraginta quinque; filii Anaas, trecenti septuaginta. Sacerdotes i:

24. Filii Jeddus, filii Butbar, filii Elmasi, ducenti septuaginta duo; filii Emerus, ducenti quinquaginta duo;

25. Filii Phasuri, trecenti quinquaginta septem; filii Caree, ducenti viginti septem.

26. Levitae: Filii Jesu in Cadubel, et Beacimo, et Serobias, et Edias, septuaginta quatuor; omnis numerus a duodecimo anno, triginta milia quadringenti sexaginta duo.

27. Filii, et filiae, et uxores, omnis computatio, quadraginta milia ducenti quadraginta duo.

28. Filii sacerdotum, qui psallebant in templo: Filii Assaph, centum viginti octo.

29. Ostiarii vero: Filii Esmenti, filii Aser, filii Amon, filii Accuba, Topa filii Tebi, omnes centum triginta novem.

30. Sacerdotes servientes in templo: Filii Sol, filii Gaspia, filii Toboch, filii Caris, filii Sa, filii Hells, filii Labana, filii Armacha, filii Accob, filii Utha, filii Cetha, filii Aggab, filii Obai, filii Anani, filii Canna, filii Geddu.

31. Filii An, filii Radin, filii Desanon, filii Nschoba, filii Cascha, filii Gazo, filii Ozai, filii Sionoe, filii Atre, filii Hasien, filii Asana, filii Manel, filii Nasissim, filii Accusa, filii Agista, filii Azui, filii Favon, filii Phasalou.

32. Filii Meedda, filii Phusa, filii Caree, filii Barcus, filii Saree, filii Coesi, filii Nasit, filii Agisti, filii Peshu.

33. Salomon filii eius, filii Assoph, filii Phasida, filii Celi, filii Dedon, filii Gaddabel, filii Sepheg.

34. Filii Aggia, filii Sachareb, filii Sabathen, filii Caroneth, filii Malsith, filii Ame, filii Sasus, filii Addos, filii Suba, filii Eura, filii Rabotis, filii Phasphat, filii Malmon.

35. Omnes sacro servientes, et pueri Salomonis, quadringenti octoginta duo.

36. Illi sunt filii qui ascenderunt a Thelmele, Thelharsa, principes eorum, Carmellam et Careth;

37. Et non poterant edicere civitates suas, et progenies suas, quomodo modum sint ex Israele, filii Delari, filii Thubal, filii Nechodaic;

38. Ex sacerdotibus, qui funderant sacerdotio; et non sunt inventi filii Obia, filii Achisob, filii Addin, qui accepit uxorem ex filiabus Phargela;

39. Et vocati sunt nomine ejus, et horum quærita est generis scriptura, in prædicatora, et non est inventa, et prohibiti sunt sacerdotio fungi;

40. Et dixit illis Nehemias et Astharsa: Ne participantur sancta, donec exarsit pontifex doctus in ostensionem et veritatem.

41. Omnis autem Israel erat, exceptis servis et ancillis, quadraginta duo milia trecenti quadraginta.

42. Servi horum et ancilla, septem milia trecenti triginta septem. Cantores et cantatrices, ducenti sexaginta quinque.

43. Cameli, quadringenti triginta quinque. Equi, septem milia triginta sex. Muli, ducenta milia quadraginta quinque. Subjugalia, quinque milia viginti quinque.

44. Et de præpositis ipsis per pagos, domo versent in templum Dei, quod erat in Jerusalem, voverunt suscitare templum in loco suo, secundum suam virtutem.

45. Et dare in templum thesaurum operum sacrum suri minus duodecim milia, et minus argentii quinque milia, et stolas sacerdotibus centum.

46. Et habitaverunt sacerdotes et levites, et qui exierant de plebe, in Jerusalem et in regione, et sacri cantores, et ostiarii, et omnis Israel in regionibus suis.

47. Instante autem septimo mense, cumque essent filii Israel universique in suis rebus, convenerunt unanimes in astrum, quod erat ante januam orientalem.

48. Et stantes Jesus, filius Josedec, et fratres ejus sacerdotum, et Zorobabel, filius Salathiel, et hujus fratres, paraverunt altare.

49. Ut offerrent super illud holocausta, secundum que in libro Mosi, hominis Dei, scripta sunt.

50. Et conveniunt ibi ex aliis nationibus

terra, et erexerunt sacrarium in loco suo omnes gentes terra, et offerbant hostias, et holocausta Domino matutina.

51. Et egerunt scenopogiam, et diem solenne, sicut præceptum est in lege, et sacrificia quotidie, sicut oportebat;

52. Et post hæc oblationes instituit, et hostias sabbatorum, et neomeniarum, et dierum solennium omnium sanctificationum.

53. Et quotquot volebant Domino a neomenia septimi mensis, cooperum hostias offerre Deo, et templum Domini nondum erat edificatum.

54. Et dederunt pecuniam lapidarum et fabricarum, et potum et pabula cum gaudio.

55. Et dederunt carra Sidonia et Tyrii, ut transvererent illis de Libano trabes cedrinæ, et facerent rates in Joppe porta, secundum decretum quod scriptum erat eis a Cyro, rege Persarum.

56. Et in secundo anno venientes in templum Dei in Jerusalem, mense secundo, inchoavit Zorobabel, filius Salathiel, et Jesus, filius Josedec, et fratres ipsorum, et sacerdotes et levites, et omnes qui venerant de captivitate in Jerusalem;

57. Et fundaverunt templum Dei, novitium secundi mensis secundi anni cum venissent in Judæam et Jerusalem.

58. Et staturunt levitas a viginti annis, super opera Domini; et stetit Jesus et filius ejus, et fratres omnes levites conspirantes, et excoctores legis, facientes opera in domo Domini.

59. Et steterunt sacerdotes habentes stolas cum tubis, et levites, filii Asaph, habentes cyrnabala.

60. Callaudantes Dominum, et benedicentes secundum David, regem Israel;

61. Et cantabant canticum Domino, quoniam dulcedo ejus, et honor in secula super omnem Israel.

62. Et omnis populus tuba cecinerunt, et proclamaverunt voce magna, callaudantes Dominum in suscitatione domus Domini.

63. Et venerunt ex sacerdotibus et levitis, et præsidentes secundum pagos senioribus, qui viderant pristinum domum.

64. Et ad hujus edificationem cum clamore et planctu magno, et multo cum tubis et gaudio magno.

65. In tantum ut populus non audiret tubas propter planctum populi. Tercia

enim erat tubis canens magnifico, ita ut longe audiretur.

66. Et audierunt inimici tribus Judæ, et Benjamin, et venerant scire que esset vox tubarum.

67. Et cognoverunt quoniam qui erant ex captivitate, edificant templum Domino, Deo Israel.

68. Et accedentes ad Zorobabel et Jesus, præpositos pagorum, dixerunt eis: Edificabimus una vobiscum.

69. Similiter enim avidimus Domini vestrum, et ipsi pariter incedimus a diebus Asharath, regis Assyriorum, qui transmigravit nos hæc.

70. Et dixit illis Zorobabel, et Jesus, et principes pagorum Israel:

71. Non est nobis et vobis edificare domum Dei nostri; nos enim soli edificabimus Domino Israel, secundum ea que præcepit nobis Cyrus, rex Persarum.

72. Gentes autem terræ incumbentes his qui sunt in Judæa, et levantes opus edificationis et insidias, et populos adducentes prohibebant eos edificare.

73. Et aggressuras excoctores impediunt, ne consummaretur edificium omni tempore vite Cyri regis; et protraxerunt structuram per biennium usque ad Darii regnum.

CAPUT VI.

Judei, annuente Darlo, templum Dei exstruunt in Jerusalem.

4. In secundo autem anno regni Darii prophetavit Aggeus et Zacharias, filius Addin, propheta, apud Judæam et Jerusalem in nomine Dei Israel super eos.

2. Tunc stans Zorobabel, filius Salathiel, et Jesus, filius Josedec, inchoaverunt edificare domum Domini, que est in Jerusalem.

3. Cum adessent eis prophete Domini, et adjuverant eos. In ipso tempore venit illos Sisennes, subregulus Syriæ, et Phonicis, et Satrabuzanes, et sodales ejus.

4. Et dixerunt eis: Quo precipiente vobis domum hæc edificatis, et totum istud, et alia omnia perfectis? et qui sunt structores qui hæc edificant?

5. Et habuerunt gratiam visitatione facta super eos qui erant ex captivitate a Domino seniores Judæorum.

6. Et nos sunt impediti edificare,

donesc significaretur Darlo de omnibus istis, et responsum accepit.

7. Exemplum epistolæ, quam miserunt Darlo, Sisennes, subregulus Syriæ, et Phonicis, et Satrabuzanes, et sodales ejus in Syria et Phenice prasidas, regi Darlo salutem.

8. Omnia nota sunt Domino regi, quod cum venissemus in regionem Judææ, et introissemus in Jerusalem, invenimus edificantes domum Dei magnam.

9. Et templum ex lapidibus politis, et magnis et pretiosis materiis in parietibus,

10. Et opera illa instanter fieri, et suffragare, et prosperare in manibus eorum, et in omni gloria, quam diligentissime pericula.

11. Tunc interrogavimus seniores, dicentes: Quo permittente vobis edificatis domum istam, et opera hæc fundatis?

12. Ideo autem interrogavimus eos, ut notum faceremus illi homines et præpositos, et nomen scripturam præpositorum postulavimus illos.

13. At illi responderunt nobis, dicentes: Nos sumus servi Domini, qui fecit caelum et terram.

14. Et edificabatur hæc domus ante annos istos multos a rege Israel magno et fortissimo, et consummata est.

15. Et quoniam patres nostri excoctores erant, et peccaverunt in Deum Israel, tradidit eos in manus Nabuchodonosor, regis Babyloniarum, regis Chaldeorum.

16. Et domum istam demolientes incenderunt, et populum captivum duxerunt in Babylonem.

17. In primo anno regnante Cyro, rege Babyloniarum, scripsit Cyrus rex domum hæc edificare.

18. Et illa sacra vasa aurea et argentea que extulerat Nabuchodonosor de domo que est in Jerusalem, et conseraverat ea in suo templo, rursus protulit ea Cyrus rex de templo quod erat in Babylonia, et tradidit stans Zorobabel et Salmanassar subregulo;

19. Et præceptum est eis ut offerrent hæc vasa, et reponerent in templo quod erat in Jerusalem, et ipsum templum Dei edificare in loco suo.

20. Tunc Salmanassar subjecti fundamenta domus Domini, que est in Jerusalem; et exinde usque nunc edificatur, et non accepit consummationem.

21. Nunc ergo si iudicatur a te, o rex,

perquiratur in regalibus bibliothecis Cyri regis, quæ suat in Babylonia.

22. Et si inventum fuerit concilio Cyri regis captum esse structuram domus Domini, quæ est in Jerusalem, et iudicatur a domino rege nostro, scribat de his nobis.

23. Tunc Darius rex præcepit inquiri in bibliothecis, et inventus est in Ecbatani oppido, quod est in Media regione, locus unus, in quo scripta erant ista.

24. Anno primo regnante Cyro, rex Cyri præcepit domum Domini quæ est in Jerusalem edificare, ubi incendebant igni assiduo.

25. Cujus altitudo sit cubitorum decem, et latitudo vobitorum sexaginta, quadratum lapideis politis tribus, et molano ligno quatuordecim, et meriano quo novis, et impendia dari de domo Cyri regis;

26. Et sacra vasa domus Domini tam aurea quam argentea, quæ extulit Nabuchodonosor, a domo Domini, quæ est in Jerusalem, ubi erant posita, ut ponantur illic.

27. Et præcepit eam agere Sisenem, subregulum Syriæ et Phœnicis, et Satabuzanem, et sodales ejus, et qui ordinati erant in Syris et Phœnicie præsides, ut absternerent se ad eodem loco.

28. Et ego quoruscumque in tutum edificare; et prospexit, ut adjuverit eos qui sunt ex captivitate Judæorum, donec consummaret templum sedis Domini.

29. Et a vertatione tributorum Cælestis et Phœnicis, diligenter quantationem dari his hominibus ad sacrificium Domini, Zerobabeli præfecto, ad tauros, et arietes, et agnos.

30. Similiter autem et frumentum, et sal, et vinum, et oleum instanter per singulos annos, prout sacerdotis qui sunt in Jerusalem, dictaverunt consumi quotidie sine ulla dilatione.

31. Ut offerantur libationes summo Deo pro rege et pueris ejus, et erant pro ipsorum vita;

32. Et denuntiaret, ut quemque transgressi fuerint aliquid ex his quæ scripta sunt, aut spreverint, accipiat lignum de suis propriis, et ardeat, et bona ipsorum regi ascribantur.

33. Propterea et Domiaus, cujus nomen invocatum est ibi, exterminet omnem regem et gentem, qui manum suam

extendit prohibere, aut malo tractare domum Domini illam quæ est in Jerusalem.

34. Ego, Darius rex, decrevi quam diligentissime secundum hæc fieri.

CAPUT VII.

Domus Dei extracta dedicatur, et consecratur, in eaque festum Arymorum celebratur.

1. Tunc Sisenens subregulus Cælestis et Phœnicis, et Satabuzanem, et sodales, obsecrati his quæ a Dario rege erant decreta,

2. Insistebant sacrosanctis operibus diligentissime, cooperantes cum senioribus Judæorum principibus Syriæ,

3. Et prosperata sunt sacrosancta opera prophetantibus Aggeus et Zacharia prophetis.

4. Et consummaverunt omnia per præceptum Domini, Dei Israel, et ex consilio Cyri, et Darii, et Artaxerxis, regis Persarum.

5. Et consummata est domus nostra usque ad tertiam et vigesimam diem mensis Adar, sexto anno Darii regis.

6. Et fecerunt filii Israel, et sacerdotes et levites, et ceteri qui erant ex captivitate, qui apposuit sunt secundum eas quæ scripta sunt in libro Moysi.

7. Et obtulerunt in dedicationem templi Domini, tauros centum, arietes ducentos, agnos quadringentos.

8. Et hædos pro peccatis universi Israel, duodecim, secundum numerum tribuum Israel.

9. Et steterunt sacerdotes et levites amici stolis per tribus, super omnia opera Domini, Dei Israel, secundum librum Moysi, et ostiarii per singulas JEANUS.

10. Et egerunt filii Israel cum his qui erant ex captivitate, illud Phase quartæ decimæ lunæ mensis primæ, quando sanctificati sunt sacerdotes et levites.

11. Omnes filii captivitatis non sunt simul sanctificati, quia levites omnes simul sanctificati sunt.

12. Et immolaverunt Phase universi filii captivitatis, et fratribus suis sacerdotibus, et sibiipsis.

13. Et manducaverunt filii Israel, qui erant ex captivitate, omnes qui remanserant ab omnibus execrationibus gentium terræ quæerentes Dominum.

14. Et celebraverunt diem festum

Arymorum, septem diebus epulantes in conspectu Domini.

15. Quoniam convertit consilium regis Assyriorum in eos, confortare manus eorum ad opera Domini, Dei Israel.

CAPUT VIII.

Ascendenti Esdræ a Babylonia Jerosolymam traduntur Artaxerxis literæ, quæ beneficia Jerosolymæ præstita continent; reconstruitur qui simul ascenderunt, et aurum ac argentum sacrosanctis commissis, Esdras, facta oratione, commouet populum ad penitentiam, quod ab alienigenis se non separassent.

1. Et post hunc regnante Artaxerxo, Persarum rege, accessit Esdras, filius Azariæ, filii Helicie, filii Solomæ.

2. Filii Sadoc, filii Achitob, filii Ameri, filii Azabab, filii Bocci, filii Abisue, filii Phines, filii Eleazar, filii Aaron primi sacerdotis.

3. Hic Esdras ascendit de Babylonia, cum esset scriba et ingeniosus in lege Moysi, quæ data est a Domino, Deo Israel, docere et facere.

4. Et dedit ei rex gloriam, quod invenisset gratiam in omni dignitate et desiderio in conspectu ejus.

5. Et ascenderunt simul cum ipso ex filiis Israel, et sacerdotibus, et levitis, et sacris cantoribus templi, et ostiariis, et servis templi in Jerusalem.

6. Anno septimo regnante Artaxerxe, in quinto mense, hic annus septuagesimus, exiit de Babylonia novilunio quinti mensis.

7. Venerunt Jerosolymam juxta præceptum illius, secundum prosperitatem itineris a Domino ipsorum datum eis.

8. In his enim Esdras magnam disciplinam obtinebat, ne prætermitteret aliquem eorum, quæ essent ex lege Domini et præceptis, et docendo universum Israel omnem justitiam et iudicium.

9. Accedentes autem, qui scribebant scripta Artaxerxis regis, tradiderunt scriptum quod obvenerat ab Artaxerxe rege ad Esdras sacerdotem, et lectorem legis Domini, cujus exemplum subiectum est.

10. Rex Artaxerxes Esdræ sacerdoti, et lectori legis Domini, salutem.

11. Humanior ego iudicans in beneficiis, præcepit eis qui desiderant extingui a Domino, aut sponte, et ex sacerdotibus et levitis, qui sunt in

regno meo, comitari tecum in Jerusalem.

12. Si qui ergo cupiant ire tecum, conveniant, et proficiantur, sicut placuit mihi et septem amicis meis consiliaribus.

13. Ut visitent eas quæ aguntur secundum iudicium et Jerusalem, observantes sicut habes in lege Domini.

14. Et ferant munera Domino, Deo Israel, quæ vovi ego et amici Judæorum, et omne aurum et argentum, quod inventum fuerit in regione Babyloniæ Domino in Jerusalem cum illo.

15. Quod est donatum pro ipsa gente in templum Domini eorum quod est in Jerusalem, ut colligat hoc aurum et argentum ad tauros, et arietes, et agnos, et hædos, et quæ his sunt congruentia.

16. Et offerant hostias Domino super altare Domini ipsorum quod est in Jerusalem.

17. Et omnia quæcumque volueris cum fratribus tuis facere auro et argento, perice pro voluntate tua, secundum præceptum Domini Dei tui;

18. Et sacrosancta vasa, quæ data sunt tibi ad opera domus Domini Dei tui, quæ est in Jerusalem;

19. Et cetera quæcumque tibi subvernerint ad opera templa Dei tui, dabis de regalibus gazophylacio;

20. Cum volueris cum fratribus tuis facere auro et argento, perice secundum voluntatem Domini.

21. Et ego quidem, rex Artaxerxes, præcepi custodibus thesaurorum Syriæ et Phœnicis, ut quæcumque scripserit Esdras sacerdos, et lector legis Domini, diligenter detur ei usque ad argentum talenta centum, similiter et auri.

22. Et usque ad frumenti modios centum, et vini amphoras centum, et alia quæcumque abundant sine taxatione.

23. Omnia secundum legem Dei fiant Deo altissimo, ne forte exurgat ira in regno regis, et filii, et filiorum ejus.

24. Volis autem dicitur, ut omnibus sacerdotibus, et levitis, et sacris cantoribus, et servis templi, et scribis templi hujus.

25. Nullum tributum, neque ulla alia indictio irrogetur, nec habeat quisquam potestatem obijcere eis quidquam.

26. Tu autem, Esdra, secundum assentionem Dei, constitue iudices et arbitros in tota Syriæ, et Phœnicis; et omnes qui legem Dei tui non noverunt, doce;

27. Ut quotquot transgressi fuerint legem, diligenter plebantur, sive morte, sive cruciatio, sive etiam pecunie multatione vel abactione.

28. Et dixit Esdra scriba: Benedictus Deus patrum nostrorum, qui dedit hanc voluntatem in cor regis clarificare domum suam quo est in Jerusalem.

29. Et me honorificavit in conspectu regis et consiliariorum, et amicorum, et purpuratorum ejus.

30. Et ego constans animo factus sum secundum opulationem Domini Dei mei, et congregavi ex Israel viros, ut simul ascenderem mecum.

31. Et hi sunt prepositi secundum suas patrias, et principatus portiones, eorum qui mecum ascenderunt de Babilonia in regno Artaxerxis.

32. Et ex filiis Phares, Gersomus; et filius Siemarith, Amenus; filiorum David, Achas filius Socelias;

33. Ex filiis Phares, Zacharias, et cum eo reversi sunt viri centum quinquaginta.

34. Ex filiis ductoris Moabithonis Zarei et cum ipso viri ducenti quinquaginta.

35. Ex filiis Zachues, Jechonias Zeholei, et cum ipso viri ducenti quinquaginta.

36. Ex filiis Sala, Massias Gotholias, et cum ipso viri septuaginta.

37. Ex filiis Saphath, Zarias Micheli, et cum ipso viri octoginta.

38. Ex filiis Job, Abdias Jeheli, et cum ipso viri ducenti duodecim.

39. Ex filiis Banias, Salmoth, filias Josaphie, et cum ipso viri centum sexaginta.

40. Ex filiis Beer, Zacharias Bebel, et cum ipso viri ducenti octo.

41. Ex filiis Enead, Joannes Ecceatan, et cum ipso viri centum decem.

42. Ex filiis Adoniam ipsis postremo, et hęc sunt nomina eorum: Eliphalam, filius Gehel, et Semelias, et cum ipso viri septuaginta.

43. Et congregavi eos ad fluvium qui dicitur Thia, et metati fuimus illic triduo, et recessavi eos.

44. Et ex filiis sacerdotum et levitarum non inveni illic.

45. Et misi ad Elazarum, et Eccealon, et Masman, et Maloban, et Enathan, et Samea, et Joribum, Nathan, Euaquam, Zachariam, et Mosalamum, ipsis ductores et peritos.

46. Et dixi eis ut venirent ad Loddeam, qui erat apud locum gazophylacii.

47. Et mandavi eis ut dicerent Loddeam, et fratribus ejus, et illis qui erant in gazophylacio, ut mitterent nobis eos qui sacerdotio fungerentur in domo Domini Dei nostri.

48. Et adduxerunt nobis secundum manum validam Domini Dei nostri viros peritos: ex filiis Moholi, filii Levi, filii Israel, Schebian, et filios et fratres, qui erant decem et octo;

49. Ashiam, et Amin ex filiis filiorum Chananaei, et filii eorum viri viginti;

50. Et ex his qui templo serviebant, quos dedit David, et ipsi principes ad operationem levitis templo servitium ducenti viginti. Omnia nomina signata sunt in scripturis.

51. Et vovi illic jejuniis juvenibus in conspectu Dei, ut quærerem ab eo bonum iter nobis, et qui nobiscum erant, et filios et pecoribus, propter insidias.

52. Erubui enim petere a rege pedites et equites in comitatu, tutelæ gratia, contra adversarios nostros.

53. Diximus enim regi, quoniam virtus Domini erit cum eis qui inquirunt eum in omni affectu.

54. Et iterum deprecari sumus Dominum Deum nostrum secundum hæc: quem et propitium habuimus, et compotes facti sumus Deo nostro.

55. Et separavi ex plebis præpositis, et sacerdotibus templi, viros duodecim, et Sedebiam, et Assanam, et cum eis ex fratribus eorum viros decem.

56. Et appendi eis aurum et argentum et vasa sacerdotalia domus Dei nostri, qua donaverat rex, et consiliarii ejus, et principes, et omnis Israel.

57. Et cum appendissem, tradidi argenti talenta centum quinquaginta, et vasa argentea talentorum centum, et auri talenta centum,

58. Et vasorum aureorum septies viginti, et vasa ærea de bono aramento splendens, duodecim, auri speciem reddentia.

59. Et dixi eis: Et vos sancti estis Domino, et vasa sunt sancta, et aurum, et argentum votum est Domino, Deo patrum nostrorum.

60. Vigilate et custodite, donec tradita ea plebis præpositis, et sacerdotibus, et levitis, et principibus civitatum

versal, in Jerusalem in pastophorio domus Dei nostri.

61. Et hi qui susceperunt sacerdotes et levites aurum et argentum et vasa, intulerunt in Jerusalem in templum Domini.

62. Et promovimus a fluvio Thia, die duodecima mensis primi, usquequo introivimus in Jerusalem.

63. Et cum factus fuisset tertius dies, quarta autem die ponderatum aurum et argentum traditum est in domo Domini Dei nostri, Marimoth, filii Jori, sacerdoti.

64. Et cum ipso erat Eleazar, filius Phinosis, et crant cum ipsis Josadas, filius Jesu, et Medias, et Banni, filius levite ad numerum, et ad pondus universa.

65. Et scriptum est pondus ipsorum eadem hora.

66. Qui autem venerunt ex captivitate, obtulerunt sacrificium Domino, Deo Israel, tauros duodecim pro omni Israel, arietes octoginta sex,

67. Agnos septuaginta duos, hircos pro peccato duodecim, et pro salute vacas duodecim, omnia in sacrificium Domini.

68. Et relegerunt præcepta regis regibus dispensatoribus, et subregibus Conesarye et Phonicis, et honorificaverunt gentem, et templum Domini.

69. Et conspuatis his, accesserunt ad me præpositi, dicentes: Non segregaverunt genus Israel, et principes, et sacerdotes et levites.

70. Et alienigenæ gentes et nationes terre, immunditias suas a Chananaeis, et Hethæis, et Pherezeis, et Jebusæis, et Moabitibus, et Ægyptiis, et Idumæis.

71. Coniuncti enim sunt filiales eorum et ipsi, et filii eorum, et mistum est nomen sanctum alienigenis gentibus terre; et participes erant præpositi et magistratus iniquitatis ejus ab initio ipsius regni.

72. Et mox ut audivi ista, concidi vestimenta et sacram tunicam; et lacram capillis capitis et barbam, sedi dolens et mortuus.

73. Et convenerunt quotquot tunc morabantur in verbo Domini, Dei Israel, ad me lugentem super iniquitatem istam, et sedebam tristis usque ad sacrificium vespertinum.

74. Et consurgens a jejuniis, concessa habens vestimenta et sacram tunicam,

ingeniculans, et extendens manus ad Dominum.

75. Dicebam: Domine, confusus sum, et reveritus sum ante faciem tuam.

76. Peccata enim nostra multiplicata sunt super capita nostra, et iniquitates nostræ exaltatas sunt usque ad caelum.

77. Quoniam a temporibus peccati nostrorum sumus in magno peccato usque ad diem hunc.

78. Et propter peccata nostra, et patrum nostrorum, sumus traditi cum fratribus nostris, et cum sacerdotibus nostris, regibus terre in gladium et captivitatem et depredationem, cum confusione usque in hodiernum diem.

79. Et nunc quantum est hoc quod contigit nobis misericordia alis te, Domine Deus, et relinque nobis radicem et nomen in locum sanctificationis tue.

80. Detegere luminare nostrum in domo Domini Dei nostri, dare nobis cibum in omni tempore servitium nostræ.

81. Et cum severimus, non fuimus derelicti a Domino Deo nostro; sed constituti nos in gratia, pensum nobis reges Persarum dare cibum.

82. Et clarificare templum Domini Dei nostri, et edificare deserta Sion, dare nobis stabilitatem in Judea et Jerusalem.

83. Et nunc quid dicimus, Domine, habentes hæc? Transgressi enim sumus præcepta tua, que dedisti in manus puerorum tuorum prophetarum.

84. Dicens: Quoniam terra, in quam introitum possidere hereditatem ejus, terra polluta est coquinantibus alienigenarum terre; et immundities illorum repleverunt eam totam immunditia sua.

85. Et nunc filias vestras non conjugabitis illis eorum, et filias eorum non accipietis illis vestris.

86. Et non inquiretis pacem habere cum illis omni tempore, ut invalescent manducatis optima terre; et hereditatem distribuat illis vestris usque in ævum.

87. Et que contingunt nobis, omnia fiunt propter opera nostra maligna, et magna peccata nostra.

88. Et dedisti nobis talem radicem, et rursum reversi sumus transgressi legitima tua, ut commisceretur immundities alienigenarum gentium terre hujus.

89. Nonne irasceris nobis perdere

nos, quoadusque non relinquatur radix et nomen nostrum?

90. Domine, Deus Israel, verax es. Derelicta est enim radix usque in hodiernum diem.

91. Ecce, nunc sumus in conspectu tuo in iniquitatibus nostris. Non est enim adhuc stare ante te in his.

92. Et cum adorando confitetur Esdras, fletus, humi prostratus ante templum, congregati sunt ante eum ex Jerusalem turba magna valde, viri, et mulieres, et juvenes, et juveniles. Pictus enim erat magnus in ipsa multitudine.

93. Et cum clamasset Zechonias Jeheli ex filiis Israel, dixit Esdræ : Nos in Dominum peccavimus, quod collocavimus nobis in matrimonium mulieres alienigenas ex gentibus terræ;

94. Et nunc es super omnem Israel. In his ergo sit juburandum a Domino, expellere omnes uxores nostras que ex alienigenis sunt cum filiis earum.

95. Sicut tibi decretum est a majoribus secundum legem Domini exsurgens explicata.

96. Ad te enim spectat negotium, et nos tecum sumus, viriliter fac.

97. Et exsurgens Esdras adjuravit principes sacerdotum et levitas, et omnem Israel, facere secundum hæc; et juraverunt.

CAPUT IX.

Jubentur abjicere uxores alienigenas cum filiis, et recenserant qui ex sacerdotibus ac levitis fuerat illis erant; Esdras legit legem Domini coram populo; quas peragis, jubentur ut ad propria digressi, lætam diem agant.

1. Et exsurgens Esdras ab ante atrium templi, abiit in pastophorium Jonathæ, filii Nassabi.

2. Et hospitatus illis non gustavit panem, nec aquam bibit super iniquitatem multitudinis.

3. Et facta est predicatio in omni Judæa, et in Jerusalem omnibus qui erant ex captivitate in Jerusalem congregati :

4. Ut quicumque non occurrerit biduo vel triduo diei, secundum Judicium assistentium seniorum, tollerentur facultates sue, et ipse alienus judicaretur a multitudine captivitatis.

5. Et congregati sunt omnes qui erant ex tribu Juda et Benjamin in tribus die-

bus in Jerusalem; hic mensis est novus, dies mensis vigesimus.

6. Et sedit omnis multitudo in area templi, trementes, propter hiemem presentem.

7. Et exsurgens Esdras, dixit illis: Vos inique fecistis collocantes vobis in matrimonium uxores alienigenas, ut aderetis ad peccata Israel.

8. Et nunc date confessionem, et magnificentiam Domino, Deo patrum nostrorum.

9. Et perficite voluntatem ipsius, et discite a gentibus terre, et ab uxori-bus alienigenis.

10. Et clamavit omnis multitudo, et dixerunt voce magna: Sicut dixisti, faciemus.

11. Sed quoniam multitudo magna est, et tempus hybernium, et nos possumus inaccessibilis stare, et hoc opus non est nobis unius diei, necque bidui; multum enim in his peccavimus;

12. Stent prepositi multitudinis, et omnes qui nobiscum inhabitant, et quotquot habent uxores apud se alienigenas,

13. Et assistant accepto tempore ex omni loco presbyteri, et iudices, usquequo solvant iram Domini negotii hujus.

14. Jonathas autem, filius Ezechi, et Ozias tunc suscepit secundum hæc; et Bosoramus, et Levis, et Sabbatheus simul cooperati sunt cum illis.

15. Et steterunt secundum hæc omnia universi qui erant ex captivitate.

16. Et elegit sibi viros Esdras, sacerdos, principes magnos de patribus eorum secundum nomina, et condescerunt novilunio mensis decimi examinare negotium istud.

17. Et determinatum est de viris qui habebant uxores alienigenas, usque ad novem diem primæ mensis.

18. Et inventi sunt ex sacerdotibus permisti, qui habebant alienigenas uxores :

19. Ex filiis Jesu filii Josedece, et fratris eius : Maseas, et Elizeus, et Joribus, et Joadans.

20. Et infecerunt manus ut expellerent uxores suas, et ad litandum in exortationem, arietem pro ignorantia sua.

21. Et ex filiis Semmeri : Maseas et Esses et Jeelech, Azarias.

22. Et ex filiis Fosere : Limosias, Hismanis, et Nathane, Jussio, Reddus, et Thalsas.

23. Et ex levitis : Jorabbus, et Se-

meis, et Colnis, et Calitas, et Factes, et Colras, et Elionas.

24. Et ex sacris cantoribus : Eliasib, Zaccarus.

25. Et ex ostiariis : Salamus, et Tolhanes.

26. Et ex Israel : ex filiis Foro : Ori, et Remias, et Geddias, et Melchias et Micholus, Elazarus, et Jammebias, et Bannas.

27. Et ex filiis Jolaman : Chalmas, et Zacharias, et Jerelus, et Jodius, et Erimoth, et Holias.

28. Et ex filiis Zathorim : Eliadas, et Liasumus, Zochias, et Larimoth, et Zabdis, et Thebedias.

29. Et ex filiis Zebes : Joannes, et Amanias, et Zabdias, et Emeus.

30. Et ex filiis Banni : Olamus, et Malchus, et Jeddus, et Jasub, et Assabus, et Jerimoth.

31. Et ex filiis Addin : Naathus, et Moosias, et Calcus, et Raanas, Maseas, Mathathias, et Beseel, et Bonnas, et Manasses.

32. Et ex filiis Nusæ : Noncas, et Aseas, et Melchias, et Samcas, et Simon, et Benjamin, et Malchus, et Matras.

33. Et ex filiis Ason : Carianeus, Mathathias, et Bannus, et Eliphalach, et Manasses, et Semei.

34. Et ex filiis Banni : Jeremias, et Modias, et Abramus, et Jehel, et Balcas, et Peltas, et Joas, et Marimoth, et Eliasib, et Mathanæa, et Eliasis, et Orizas, et Dielus, et Semedius, et Zambris, et Josephus.

35. Et ex filiis Nobel : Idelus et Mathathias, et Sabadus, et Zecheda, Scdmii, et Jessi, Banæas.

36. Omnes isti cunctaverunt sibi uxores alienigenas, et dimiserunt eas cum filiis.

37. Et inhabitaverunt sacerdotes et levitas, qui erant ex Israel, in Jerusalem, et in tota una regione, novilunio mensis septimi. Et erant filii Israel in commemorationibus suis.

38. Et congregata est omnis multitudo simul in aream, que est ab oriente portæ sacræ.

39. Et dixerunt Esdræ, pontifici et lectori, ut afferret legem Moysi, que tradita est a Domino, Deo Israel.

40. Et attulit Esdras pontifex legem omni multitudini coram a viro usque ad mulierem, et omnibus sacerdotibus,

audire legem novilunio mensis septimi.

41. Et legobat in area, qua est ante sacram portam templi, a prima luce usque ad vesperam, coram viris et mulieribus. Et dederunt omnes sensum ad legem.

42. Et stetit Esdras, sacerdos et lector legis, super lignum tribunal quod fabricatum erat.

43. Et steterunt ad eum Mathathias, et Samos, Ananias, Azarias, Urias, Ezechias, et Balsamus ad dexteram.

44. Et ad sinistram Faldous, Misael, Malachias, Abusthas, Sabus, Nabadias, et Zacharias.

45. Et assumpsit Esdras librum coram omni multitudine; præsidebat enim in gloria in conspectu omnium.

46. Et cum abovisset legem, omnes erecti steterunt; et benedixit Esdras Dominum, Deum altissimum, Deum Sabaoth omnipotentem.

47. Et respondit omnis populus : Amen. Et elevatis sursum manibus procedentes in terram, adoraverunt Dominum.

48. Jesus, et Bannesus, et Sarchias, et Jaddimus, et Accubus, et Sabbatheus, et Calithes, et Azarias, et Juradus, et Ananias, et Phillias, levitæ.

49. Qui docebant legem Domini, et in multitudine legabant legem Domini; et præferabant singuli eos, qui intelligebant lectionem.

50. Et dixit Atharathes Esdræ, pontifici et lectori, et levitis qui docebant multitudinem.

51. Dicens : Dies hic sanctus est Domino. Et omnes flebant, cum audissent legem.

52. Et dixit Esdras : Digressi ergo manducate pinguisque, et bibite dulcissima queque et mitite munera his qui non habent.

53. Sanctus enim est hic dies Domini, et nolite mosti esse. Dominus enim clarificabit vos.

54. Et levitæ denuntiabant in publico omnibus, dicentes : Dies hic sanctus est, nolite mosti esse.

55. Et abierunt omnes manducare, et bibere, et epulari, et dare munera his qui non habebant, ut epularentur. Magnifici enim sunt exaltati verbis quibus edociti sunt.

56. Et congregati sunt universi in Jerusalem celebrare læticiam, secundum testamentum Domini, Dei Israel.

LIBER QUARTUS ESDRÆ.

CAPUT I.

Mittitur Esdra a Domino multa in gratia. Iudaeis exhibitia beneficia exprobratur.

4. Liber Esdrae propheta secundus, filii Sarei, filii Azarei, filii Helciae, filii Sadaniae, filii Sadochi, filii Achitob.

2. Filii Achie, filii Phineas, filii Holi, filii Ameriae, filii Asiel, filii Marimoth, filii Arna, filii Oziae, filii Borith, filii Abisei, filii Phineas, filii Eleazar.

3. Filii Aaron ex tribu Levi, qui fuit captivus in regione Medorum, in regno Artaxerxis, regis Persarum.

4. Et factum est verbum Domini ad me dicens :

5. Vade, et nuntia quibusque facinorosa ipsorum, et filiis eorum iniquitatis, quas in me admiservunt, ut nuntient filiis filiorum.

6. Quia peccata parentum ipsorum in illis creverunt. Obiit enim mel sacrificaverunt diis alienis.

7. Nonne ego eduxi eos de terra Aegypti, de domo servitutis? Ipsi autem irritaverunt me, et consilia mea spreverunt.

8. Tu autem exiit eorum cum capitis tui, et projice omnia mala super illos, quoniam non obediunt legi meae. Populus autem est indiscipulatus.

9. Dissequo eos sustinebo, quibus tanta beneficia contulit?

10. Reges multos propter eos subverti, Pharaonem cum pueris suis, et omnem exercitum ejus percussit.

11. Omnes gentes a facie eorum perdidit, et in Oriente provinciarum ducum populos Tyri et Sidonis dissipavit, et omnes adversarios eorum interfecit.

12. Tu vero loquere ad eos, dicens : Hec dicit Dominus :

13. Nempe ego vos per mare transmeavi, et plateas vobis infido munias

exhibui, ducem vobis dedi Moysen et Aaron sacerdotem;

14. Locum vobis per columnam ignis praestitit, et magna mirabilia feci in vobis; vos autem mei oblitistis, dicit Dominus.

15. Hec dicit Dominus omnipotens : Coturnix vobis in signo fuit, castra vobis ad tutelam dedi, et illic mormurastis;

16. Et non triumphastis in nomine meo de partitione inimicorum vestrorum, sed adhuc nunc usque mormurastis.

17. Ubi sunt beneficia quae praestitit vobis? Nonne in deserto cum esurivitis, proclamastis ad me,

18. Dicens : Ut quid nos in desertum istud adduxisti interficere nos? melius nobis fuerat servare Aegyptum, quam mori in deserto hoc?

19. Ego dolui genitus vestros, et dedi vobis manna in escam. Panem angelorum manducastis.

20. Nonne cum sitiretis, petram excidit, et fluxerunt aquae in saturitatem? Propter aestus foliis arborum vos tuxi.

21. Divisi vobis terras pingues : Chananaeos, et Pherezcos, et Philisthaeos a facie vestra projecit; quid faciam vobis adhuc dicit Dominus.

22. Hec dicit Dominus omnipotens : In deserto cum esisset in lumine Amorrhao sitientes, et blasphemantes nomen meum.

23. Non ignem vobis pro blasphemis dedi, sed mitens lignum in aquam, dulce feci flumen.

24. Quid tibi faciam, Jacob? Noluisti obedire, Juda. Transferram me ad alias gentes, et dabo eis nomen meum, ut custodiant legitima mea.

25. Quoniam me dereliquistis, et ego vos dereliquam. Petentibus vobis a me misericordiam, non miserebor.

26. Quando invocabitis me, ego non exaudiam vos. Maculastis enim manus vestras sanguine, et pedes vestri impigri sunt ad committenda homicidia.

27. Non quasi vos dereliquistis, sed vos ipse, dicit Dominus.

28. Hec dicit Dominus omnipotens : Nonne ego vos rogavi, ut pater filios, et ut mater filias, et ut nutrix parvulos suos?

29. Ut essetis mihi in populum, et ego vobis in Dominum, et vos mihi in filios, et ego vobis in patrem?

30. Ita vos collegi ut gallina pullos suos sub alas suas. Modo autem quid faciam vobis? Projiciam vos a facie mea.

31. Oblationem cum mihi attuleritis, avertam faciem meam a vobis. Dies enim festos vestros, et neomenias, et circumcisiones repudiavi.

32. Ego misi pueros meos prophetas ad vos quos acceptos interfecistis, et laenistas corpora eorum, quorum sanguinem exquiram, dicit Dominus.

33. Hec dicit Dominus omnipotens : Domus vestra deserta est; projiciam vos sicut ventus stipulam.

34. Et filii procreationem non facient, quoniam mandatum meum neglexerunt, et quod malum est coram me fecerunt.

35. Tradam domos vestras populo venienti, qui me non audientes credunt; quibus signa non ostendi, facient quae propecepi.

36. Prophetas non viderunt, et memorabuntur iniquitatum eorum.

37. Testor populi venientes gratiam, cujus parvuli exsultant cum letitia, me non videntes oculis carnalibus, sed spiritu credentes quae dixi.

38. Et nunc, frater, aspice, quae gloria, et vide populum venientem ab Oriente;

39. Quibus dabo ducatum Abraham, Isaac, et Jacob, et Osee, et Amos, et Michae, et Joel, et Abdie, et Jonas.

40. Et Nabum, et Habacuc, Sophonia, Aggei, Zachariae, et Malachie, qui et angelus Domini vocatus est.

CAPUT II.

Synagoga sub figura matris revocatur a malis suis ad vitam rectiorem.

1. Hec dicit Dominus : Ego eduxi populum istum de servitute, quibus mandata dedi per pueros meos prophetas,

quos audire noluerunt, sed irrita fecerunt mea consilia.

2. Mater, quae eos generavit, dicit illis : He, filii, quia ego vidua sum et derelicta.

3. Educavi vos cum lactis, et amisi vos cum lactu et tristitia, quoniam peccastis coram Domino Deo vestro, et quod malum est coram eo fecistis.

4. Modo autem quid faciam vobis? Ego vidua sum et derelicta : He, filii, et petite a Domino misericordiam :

5. Ego autem te, pater, testem invoce super matrem filiorum, qui noluerunt testamentum meum servare,

6. Ut des eis confusio, et matrem eorum in direptionem, ne generatio eorum fiat.

7. Dispergantur in gentes nomina eorum, deleantur a terra; quoniam spreverunt sacramentum meum.

8. Vae tibi, Assur, qui abscondisti iniquos penes te. Gens mala, memorare quid fecerim Sodomae et Gomorrhiam.

9. Quorum terra jacet in picis plebis et aggeribus cinerum; sic dabo eos qui me non audierunt, dicit Dominus omnipotens.

10. Hec dicit Dominus ad Esdram : Nuntia populo meo, quoniam dabo eis regnum Jerusalem, quod daturus eram Israel.

11. Et samam milia gloriam filiorum, et dabo eis tabernacula aeterna, quae preparaveram illis.

12. Lignum vitae erit illis in odore unguenti, et non laborabunt, neque fatigabuntur.

13. He, et accipietis. Rogate vobis dies paucos, ut immoretur. Jam paratum est vobis regnum; vigilate.

14. Testare caelum et terram. Contrivi enim malum, et creavi bonum, quia vivo ego, dicit Dominus.

15. Mater, amplectere filios tuos, educa illos cum lactis. Sicut columba conditum pedes eorum, quoniam te eligit, dicit Dominus.

16. Et resuscitabo mortuos de locis suis, et de monumentis educaam illos, quoniam cognovi nomen meum in Israel.

17. Noli timere, mater filiorum, quoniam te sicut, dicit Dominus.

18. Mittam tibi adiutorium pueros meos Issaiam et Jeremiam, ad quorum consilium sanctificavi et paravi tibi arborea duodecim gravatas variis fructibus;

19. Et totidem fontes fluentes lac et mel, et montes immenses septem habentes rosam et liliam, in quibus gaudio implebo filios tuos.

20. Viduam iustifica, pupillo iudica, egenti da, orphanam tuere, nudam vesti,

21. Contractum et debilem cura, claudum irridere noli, tuete mancum, et cœcum ad visionem claritatis mee admitte.

22. Senem et juvenem intra muros tuos serva.

23. Mortuos ubi inveneris, signans commoda sepulcro, et dabo tibi primam sessionem in resurrectione mea.

24. Pausa et quietes, populus meus, quis veniet requies tua.

25. Nutrix bona, nutri filios tuos, confirma pedes eorum.

26. Servus quos tibi dedi, nemo ex eis interiet; eos ego enim requiram de numero tuo.

27. Noli fadgar, cum enim venerit dies pressuræ et angustie, alii plorabunt, et tristes erunt; tu autem hilaris et copiosa eris.

28. Zelabunt gentes, et in mi adversus te poterant, dicit Dominus.

29. Manus mee tegent te, ne filii tui gehennam videant.

30. Jucundare, mater, cum filis tuis, quia ego te eripiam, dicit Dominus.

31. Filios tuos dormientes memorare, quoniam ego eos educam de lateribus terre, et misericordiam cum illis faciam, quoniam misericors sum, dicit Dominus omnipotens.

32. Amplexere natos tuos usque dum venio, et præsten illis misericordiam, quoniam exuberant fontes mei, et gratia mea non deficiet.

33. Ego Esdras præceptum accipi a Domino in monte Oreb, et irem ad Israel; ad quos cum venirem, reprobarerunt me, et respicerunt mandatum Domini;

34. Ideoque vobis dico, gentes que auditis, et intelligitis: Expectate pastorem vestrum, requiem æternitatis dabo vobis, quoniam in proximo est ille, qui in fine sæculi adventet.

35. Parati estote ad premia regni, quia lux perpetua lucebit vobis per æternitatem temporis.

36. Fugite umbram sæculi hujus; accipite jucunditatem gloriæ vestræ. Ego testor palam salvatorem meum.

37. Commendatum donum accipite et

jucundamini, gratias agentes et qui vos ad caelestia regna vocavit.

38. Surgite, et state, et videte numerum signatorum in convivio Domini.

39. Qui se de umbra sæculi transtulerunt, splendidas tunicas a Domino acciperunt.

40. Recipe, Sion, numerum tuum, et concluda candidos tuos qui legem Domini compleverunt.

41. Filiorum tuorum, quos optabas, plenus est numerus. Roga imperium Domini, ut sanctificetur populus tuus qui vocatus est ab initio.

42. Ego Esdras vidi in monte Sion turram magnam, quam numerare non potui, et omnes castices collaudabant Dominum.

43. Et in medio eorum erat juvenis statura celsus, emittens omnibus illis, et singulis eorum capitibus imponebat coronas, et magis exaltabatur; ego autem miraculo tenebar.

44. Tunc interrogavi angelum, et dixi: Qui sunt hi, Domine?

45. Qui respondens dixit mihi: Hi sunt qui mortalem tunicam deposuerunt, et immortalem sumpservnt, et confessi sunt nomen Dei; modo coronantur, et accipiunt palmas.

46. Et dixi angelo: Ille juvenis, quis est, qui eis coronas imponit, et palmas in manus tradit?

47. Et respondens dixit mihi: Ipse est Filius Dei, quem in sæculo confessi sunt; ego autem magnificare eos copii, qui fortiter pro nomine Domini steterunt.

48. Tunc dixit mihi angelus: Vade, annuntia populo meo quæ etiam et quanta mirabilia Domini Dei vidisti.

CAPUT III.

In omnibus Ada posteriori, et maxime in gentibus infidelibus, abundavit malitia.

1. Anno trigesimo ruine civitatis, eram in Babylone, et conturbatus sum super cubiculo meo recumbens, et cogitationes meæ ascendebant super cor meum.

2. Quoniam vidi desertionem Sion, et abundantiam eorum qui habitabant in Babylone;

3. Et ventilatus est spiritus meus valde, et copii loqui ad Altissimum verba timorata,

4. Et dixi: O dominator Domine, tu

dixisti ab initio quando plantasti terram, et hoc solus, et imperasti populo.

5. Et dedisti Adam corpus mortuum; sed et ipsum firmamentum manuum tuarum erat, et insufflavi in eum spiritum vitæ, et factus est vivens coram te;

6. Et induxisti eum in paradiso, quem plantaverat dextera tua, antequam terra adveniret.

7. Et hunc mandasti diligere viam tuam, et præterivi eam, et statim institui in eo mortem, et in nationibus ejus, et natae sunt gentes, et tribus, et populi, et cognationes, quarum non est numerus.

8. Et ambulavit unaquæque gens in voluntate sua, et mira agebant coram te, et spernebant præcepta tua.

9. Iteram autem in tempore induxisti diluvium super inhabitantes seculum, et perdidisti eos.

10. Et factum est in unoquoque eorum, sicut Adæ mori, sic his diluvium.

11. Dereliquisti autem unum ex his Noe cum domo sua, et ex eo justi omnes.

12. Et factum est, cum cepissent multiplicari, qui habitabant super terram, et multiplicaverunt filios et populos, et gentes multas; et ceperunt iterato impietatem facere plus quam priores.

13. Et factum est cum iniquitatem facerent coram te, et lesisti tibi virum et hunc, cui nomen erat Abraham.

14. Et dilexisti eum, et demonstrasti ei soli voluntatem tuam;

15. Et disposuisti ei testamentum æternum, et dixisti ei ut non unquam derelinqueres semen ejus. Et dedisti ei Isaac, et Isaac dedisti Jacob et Esau.

16. Et segregasti tibi Jacob, Esau autem separasti. Et factus est Jacob in multitudine magna.

17. Et factum est cum educeres semen ejus ex Ægypto, adduxisti super montem Sina.

18. Et inclinasti caelos, et statuisti terram, et commovisti orbem, et tremore fecisti abyssos, et conturbasti seculum.

19. Et transivi gloria tua portas quatuor, ignis, et terre motus, et spiritus, et ge u, ut dares semini Jacob legem, et generationi Israel diligentiam.

20. Et non abastulisti ab eis cor malignum, ut faceret lex tua in eis fructum.

21. Cor enim malignum bajulans primum Adam, transgressus et victus est, sed et omnes qui de eo nati sunt.

22. Et facta est permanens infirmitas, et lra cum corde populi, cum malignitate radicis; et discessit quod bonum est, et mansit malignum.

23. Et transierunt tempora, et finiti sunt anni; et suscitasti tibi servum nomine David.

24. Et dixisti ei edificare civitatem nominis tui, et offerre tibi in eadem tuos et oblationes.

25. Et factum est hoc annis multis, et deliquerunt qui habitabant civitatem;

26. In omnibus facientes sicut fecit Adam et omnes generationes ejus; uterant enim et ipsi corde maligno.

27. Et tradidisti civitatem tuam in manibus inimicorum tuorum.

28. Numquid meliora faciunt qui habitant Babylonem? Et propter hoc dominabitur Sion?

29. Factum est cum venissem hoc, et vidissem impletates, quarum non est numerus; et delinqueat multos vidi animam meam, hoc trigesimo anno, et excessit cor meum;

30. Quoniam vidi quomodo sustinet eos peccantes, et pepercit impiis gentibus, et perdidisti populum tuum, et conservasti inimicos tuos, et non significasti.

31. Nihil mentis quomodo debeat derelinqui via hæc. Numquid meliora facit Babylon quam Sion?

32. Aut illa gens cognovit te præter Israel? aut quæ tribus crediderunt testamentis tuis, sicut Jacob?

33. Quoniam merces non comparuit, neque labor fructificavit. Pertransierunt enim præterivi in gentibus, et vidi abundantes eas et non memorantes mandatorum tuorum.

34. Nunc ergo pondera in statera nostras iniquitates, et corum qui habitant in seculo; ut non inveniant nomen tuum, nisi in Israel.

35. Aut quando non peccaverunt in conspectu tuo, qui habitant terram? aut que gens sic observavit mandata tua?

36. Hos quidem per nomina inventos observasse mandata tua, gentes autem non inventas.

CAPUT IV.

Retunditur curiosus scrutatoris præsumptio, adductis variis similitudinibus.

1. Et respondit ad me angelus, qui reissus est ad me, cui nomen Ircil.

2. Et dixit mihi : Excedens excessit cor tuum in seculo hoc, et comprehendere cogitas viam Altissimi.

3. Et dixi : Ita, Domine meus. Et respondit mihi, et dixit : Tres vias missus sum ostendere tibi, et tres similitudines proponere coram te.

4. De quibus mihi si remanueris animæ ex his, et ego tibi demonstrabo viam, quam desideras videre, et docebo te, unde sit cor malignum.

5. Et dixi : Loquere, Domine meus. Et dixit ad me : Vade, ponere mihi ignis pondus, aut mensuram mihi futuram veni, aut revoca mihi diem que preterit.

6. Et respondi, et dixi : Quis natorum poterit facere, ut me interrogas de his?

7. Et dixit ad me : Si essem interrogans te, dicens : Quantas habitationes sunt in corde maris, aut quantæ sono sunt in principio abyssi, aut quantæ venæ sunt super firmamentum, aut qui sunt exitus paradisi?

8. Diceres mihi fortassis : In abyssum non descendi, neque in infernum adhuc, neque in celum unquam ascendi.

9. Nunc autem non interrogavi te, nisi de igne, et vento, et die per quem transiisti, et a quibus separari non potes; et non respondi mihi de eis.

10. Et dixit mihi : Tu que tua sunt tecum coadulescentia non potes cognoscere.

11. Et quomodo poterit vas tuum capere Altissimi viam, et jam exteriori corrupto seculo intelligere corruptionem evidentem in facie mea?

12. Et dixi illi : Melius erat nos non esse quam adhuc viventes vivere in impietatibus, et pati, et non intelligere de qua re.

13. Et respondit ad me, et dixit : Proficiens profectus sum ad silvam lignorum campi, et cogitaverunt cogitationem.

14. Et dixerunt : Venite, et eamus, et inclamamus ad mare bellum, et recedat coram nobis, et factamur nobis alias silvas.

15. Et similitur fluctus maris et ipsi cogitaverunt cogitationem, et dixerunt : Venite ascendentes, debellemus silvas campum, ut et ibi consummemus nobismetipsos aliam regionem.

16. Et factus est cogitatus silvæ in vanum; venit enim ignis, et consumpsit eam.

17. Similiter et cogitatus factum; maris; stetit enim arena, et prohibuit eos.

18. Si enim esses iudex horum, quem inciperes justificare, aut quem condemnare?

19. Et respondi, et dixi : Etique vanam cogitationem cogitaverunt; terra enim data est silvæ, et mari locus portare ductus suos.

20. Et respondit ad me, et dixit : Bene tu iudicasti, et quare non iudicasti tibi semetipsum?

21. Quomodum enim terra silvæ data est, et mare fluctibus suis, sic qui super terram inhabitant, que sunt super terram intelligere selemmodo possunt; et qui super celos, que super altitudinem celorum.

22. Et respondi, et dixi : Deprecor te, Domine, ut mihi detur sensus intelligendi.

23. Non enim volui interrogare de superioribus tuis, sed de his que pertranscunt per nos quotidie, propter quod Israel datus in opprobrium gentibus, quem dilexisti populum, datus est tribus impiis, et lex patrum nostrorum in interitum dodata est, et dispositiones scripte usquam sunt.

24. Et pertransivimus de seculo, ut locustæ, et vita nostra stupor et pavor; et nec digni sumus misericordiam consequi.

25. Sed quid faciet nomini suo quod invocatum est super nos? et de his non interrogavi.

26. Et respondi ad me, et dixit : Si fueris plurimum scrutatus, frequenter miraberis; quoniam festinans festinat seculum pertransire.

27. Et non capis portare que in futuris temporibus iustis reponuntur sunt; quoniam plenum iniustitia est seculum hoc et infirmitatibus.

28. De quibus autem interrogas, dicam; seminatium est enim malum, et necdum venit destructio ipsis.

29. Si ergo non inversum fuerit quod seminatium est, et discesserit locus ubi seminatium est malum, non veniet ubi seminatium est bonum.

30. Quoniam gramen semialis mali seminatium est in corde Adam ab initio, et quantum impietatis generavit usque nunc, et generat usque cum veniet arena?

31. Estina autem apud te granum

mali seminis, quantum fructum impietatis generavit;

32. Quando secate fuerint spice, quarum non est numerus, quam magnam arenam incipient facere?

33. Et respondi, et dixi : Quomodo et quando hæc? Quare modici et mali anni nestri?

34. Et respondit ad me, et dixit mihi : Non festinas inanes esse super ipsum; nam excessus tuus multus.

35. Nonne tibi bis interrogaverunt nomen iustorum in promptuariis suis, dicientes : Usquequo spero sic? et quando veniet fructus areæ mercedis nostræ?

36. Et respondit ad ea Jeremiel archangelus, et dixit : Quando impletus fuerit numerus seminum in vobis, quoniam in statera ponderavit seculum.

37. Et mensura mensuravit tempora, et numero numeravit tempora, et non commovit nec excitavit usque dum impleatur prædicta mensura.

38. Et respondi, et dixi : O dominator Domine, sed et nos omnes pleni sumus impietate.

39. Et ne forte propter nos non impleantur iustorum areæ, propter peccata inhabitantium super terram.

40. Et respondit ad me, et dixit : Vade, et interroga pregnantem, si quando impleverit novem menses suos, adhuc poterit matrix ejus retinere partum in semetipsa.

41. Et dixi : Non potest, Domine. Et dixit ad me : In inferno promptuaria animarum matrici assimilata sunt.

42. Quomodum enim illa festinat que parit effugere necessitatem partus, sic et hæc festinant reddere ea que commendata sunt.

43. Ab initio tibi demonstrabitur de his que concupiscis videre.

44. Et respondi, et dixi : Si inventi gratiam ante oculos tuos, et si possibile est, et si idoneus sum.

45. Demonstra mihi, si plus quam præteritum sit habet venire, aut plura pertransierunt supra quam futurum est.

46. Quid pertransivisti, scio; quid autem futurum sit, ignoro.

47. Et dixit ad me : Sta super dexteram partem, et demonstrabo tibi interpretationem similitudinum.

48. Et steti, et vidi : et ecce fornax ardens transiit coram me, et factum est

cum transiret flamma, vidi, et ecce superavit fumus.

49. Post hæc transiit coram me nubes plena aqua, et immisit pluviam impetu multam; et cum transisset impetus pluvie, superaverunt in ea guttæ.

50. Et dixit ad me : Cogita tibi; sicut crescit pluvia amplius qui non guttæ, et ignis quam fumus, sic superavit quæ transiit mensura. Luperaverunt autem guttæ et fumus.

51. Et oravi, et dixi : Putas vivo usque in diebus illis? vel quid erit in diebus illis?

52. Respondit ad me, et dixit : De signis, de quibus me interrogas, ex parte possum tibi dicere; de vita autem tua non sum missus dicere tibi, sed nec scio.

CAPUT V.

Varia signa de futuris rebus Esdæ per angelum ostenduntur pro captivorum spe ac consolatione.

1. De signis autem : ecce dies venient, in quibus apprehendentur qui inhabitant terram in census multo; et abscondetur veritatis via, et sterilis erit a fide regio;

2. Et multiplicabitur iniustitia super hanc quam ipse tu vides, et super quam odisti oliam;

3. Et erit imposito vestigio quam nunc vides regnare regionem, et videbunt eam desertam.

4. Si enim tibi dederit Altissimus vivere fidelis post tertiam tubam, et revocet et subito solo noctu, et luna ter in se.

5. Et de ligno sanguis stillabit, et spiritus datus vocem suam, et populi commovebuntur;

6. Et reagnabit, quem non sperant qui inhabitant super terram, et volatilis commigationem facient;

7. Et mare Sodomiticum pisces rejiciet, et dabit vocem noctu, quam non moventur multi, omnes autem audient vocem ejus;

8. Et chaos fiet per loca multa, et ignis frequenter remittetur, et bestiae agrestes transmigrabit, et mulieres menstruate parient monstra.

9. Et in dulcibus aquis fæse inventiuntur, et amici omnes semetipsos expugnant; et abscondetur tunc sensus, et intellectus separabitur in promptuarium suum;

10. Et quæretur a multis, et non invenietur; et multiplicabitur iniustitia, et incontinentia super terram.

11. Et interrogabit regio proximam suam, et dicet: Numquid per te pertransiit iusticia justam faciens? Et hoc negabit.

12. Et erit in illo tempore, et sperabunt homines, et non impetrabunt; laborabunt, et non diriguntur vis eorum.

13. Hæc signa dicere tibi permisum est mihi; et si oraveris iterum et ploraveris, sicut et nunc, et jejunaveris septem diebus, audies iterato horum majora.

14. Et erigilavi, et corpus meum horruit valde; et anima mea laboravit ut deficeret.

15. Et tenuit me qui venit angelus, qui loquebatur in me, et confortavit me, et statuit me super pedes.

16. Et factum est in nocte secunda, et venit ad me Salathiel dux populi, et dixit mihi: Ubi eras? et quare voluit tuus tristis?

17. An nocis, quoniam tibi creditus est Israel in regione transmigrationis eorum?

18. Exsurge ergo, et gusta panem, et non devotioque nos, sicut pastor gregeum suum in manibus luporum malignorum.

19. Et dixi ei: Vade a me, et non appropies ad me. Et audivit, ut dixi, et recessit a me.

20. Et ego jejunavi diebus septem et noctibus, et plorans, scit mihi mandavit etiam angelus.

21. Et factum est post dies septem, et iterum cogitationes cordis mei moleste erant mihi valde.

22. Et resumpsit anima mea spiritum intellectus; et iterum coepi loqui coram Altissimis sermones;

23. Et dixi: Dominator Domine, ex omni silva terræ, et omnibus arboribus ejus, elegisti vineam unicam;

24. Et ex omni terra orbis, elegisti tibi foveam unam; et ex omnibus floribus orbis, elegisti tibi liliam unam;

25. Et ex omnibus abyssis maris, replisti tibi rivum unum; et ex omnibus edificatis civitatibus, sanctificasti tibi metipsi Sion;

26. Et ex omnibus creatis volatilibus, nominasti tibi columbam unam; et ex omnibus plasmatis pecoribus, providisti tibi ovem unam;

27. Et ex omnibus multiplicatis populis, acquisivisti tibi populum unum; et ab omnibus probasti legem, donasti huic quæ desiderasti populo.

28. Et nunc, Domine, ut quid tradidisti unum pluribus? Et preparasti super unam radicem alias, et disperdidisti unicum tuum in multis,

29. Et concularunt eum, qui contradicunt sponsionibus tuis, quoniam tuis testamentis non credebant.

30. Et si odies odisti populum tuum, tuis manibus debet castigari.

31. Et factum est, cum locutus essem sermones, et missus es angelus ad me, qui ante venerat ad me præterita nocte,

32. Et dixit mihi: Audi me, et instruum te, et intende mihi, et adjuvam coram te.

33. Et dixi: Loquere, Domine meus. Et dixit ad me: Valde tu in excessu mentis factus es pro Israel; an plus dilexisti eum, quam qui eum fecit?

34. Et dixi ad eum: Non, Domine, sed dolens locutus sum. Torquent enim me renes mei per omnem horam, quærentem apprehendere semitam Altissimi, et investigare partem iudicii ejus.

35. Et dixit ad me: Non potes. Et dixi: Quare, Domine? ad quid nascebar, aut quare non habet matrix matris mee mihi sepulchrum, ut non viderem laborem Jacob, et defatigationem generis Israel?

36. Et dixit ad me: Numera mihi quæ ascendit venerant, et collige mihi dispersas guttas, et revivida mihi aridos flores.

37. Et aperui mihi clausa promptuariorum, et produci mihi inclusos in eis fatus, et demonstra mihi vocis imaginem; et tunc ostendam tibi laborem quam rogas videre.

38. Et dixi: Dominator Domine, quis enim est qui potest hæc scire, nisi qui cum hominibus habitationem non habet?

39. Ego autem insipientis; et quomodo potero dicere de his quibus me interrogasti?

40. Et dixit ad me: Quomodo non potes facere unum de his que dicta sunt, sic non poteris invenire iudicium meum, aut in fine caritatem, quam populo promisi.

41. Et dixi: Sed ecce, Domine, tu prope es his qui in finem sunt; et quid facient qui ante me fuerunt, aut nos, aut hi qui post nos?

42. Et dixit ad me: Coronæ assumilabo iudicium meum. Sicut non novissimum fecisti, sic nec primum velocitatem.

43. Et respondi, et dixi: Nec poteram facere eos qui facti sunt, et qui sunt, et qui futuri sunt, in unum, ut celestius iudicium tuum ostendas?

44. Et respondit ad me, et dixit: Non potest festinare creatura super creaturam, nec sustinere seculum eos qui in eo creati sunt, in unum.

45. Et dixi: Quomodo dixisti servo tuo, quoniam vivificans vivificasti a te creatam creaturam in unum, et sustinebat creatura, poterit et nunc portare præsentem in unum.

46. Et dixit ad me: Interroga matricem mulieris, et dices ad eam: Et si paris, quare per tempus? Rega ergo eam, ut det decem in unum.

47. Et dixi: Non utique poterit; sed secundum tempus.

48. Et dixit ad me: Et ego dedi matricem terræ his qui seminati sunt super eam per tempus.

49. Quemadmodum enim infans non parit ea que semum sunt, sic ego disposui a me creatam seculum.

50. Et interrogavi, et dixi: Cum jam dederis mihi viam, loquar coram te; nam mater nostra, de qua dixisti mihi: Adhuc juvenis est, jam senectuti appropinquat.

51. Et respondi ad me, et dixit: Interroga eam que parit, et dicet tibi.

52. Dices enim ei: Quare quos peperisti, nunc non sunt similes his qui ante te, sed minores statura?

53. Et dixit tibi et ipsa: Alii sunt qui in juvenute virtutis nati sunt, et alii qui sub tempore senectutis deficientis matrice sunt nati.

54. Considera ergo et tu quoniam minori statura estis præ his qui ante vos.

55. Et qui post vos, minori quam vos, quasi jam senescentes creatura, et fortitudinem juvenutis prætercentes.

Et dixi: Rogo, Domine, si inventi gratiam ante oculos tuos, demonstra servo tuo, per quem visites creaturam tuam.

CAPUT VI.

Deus omnia novit antequam fiat, et omnia creavit propter hominem, omniumque fines considerat.

1. Et dixit ad me: Initio terræ ni orbis et antequam parcat exitus teculi, et

antequam spirarent conventiones ventorum.

2. Et antequam sonarent voces tonitruum, et antequam splenderent nitores voracitatum, et antequam confirmarentur fundamenta paradisi.

3. Et antequam videretur decori flores, et antequam confirmarentur motu virtutes, et antequam colligerentur invulnerabiles militia angelorum.

4. Et antequam extollerentur altitudines ceris, et antequam nominarentur mensure firmamentorum, et antequam æsturent cameli in Sion.

5. Et antequam investigarentur præsentis anni, et antequam abalienarentur eorum, qui nunc peccant, adventiones, et consignati essent qui fidem thesaurizarent.

6. Tunc cogitavi, et facta sunt per me solum, et non per alium; et finis per me, et non per alium.

7. Et respondi, et dixi: Quis erit separatio temporum? et autem prioris finis, et sequentis initium?

8. Et dixit ad me: Ab Abraham usque ad Isaac, quando nati sunt ab eo Jacob et Esau, manus Jacob tenebat ab initio calcaneum Esau;

9. Finis enim hujus seculi Esau est, et principium sequentis Jacob.

10. Hæc omnia manus præcedit calcaneum et manum. Aliud non querere, Esdra.

11. Et respondi, et dixi: O Dominator Domine, si inventi gratiam ante oculos tuos,

12. Oro ut demonstres servo tuo finem signorum tuorum, quorum partem mihi demonstrasti nocte præcedenti.

13. Et respondi, et dixit ad me: Surgo super pedes tuos, et audi vocem plebissimam sonitus.

14. Et erit scit commotio, nec commovebitur locus, in quo stas super eum.

15. Ideo cum loquitor, tu non expaves, quoniam de fine verbum et fundamentum terræ intelligitur.

16. Quoniam de ipsis sermo tremiscit et commovetur, scit enim quoniam finem eorum oportet commutari.

17. Et factum est, cum audissem, surrexi super pedes meos, et audivi: et ecce vox loquens, et sonus ejus sicut sonus aquarum multarum.

18. Et dixi: Ecce dies veniunt, et erit quando appropinquare incipiam, ut visitem habitantes in terra;

19. Et quando inquirere incipiam ab

eis qui iniusta nocuerunt iniustitia sua, et quando supplicia fuerit humilitas Sion.

20. Et cum sperserantur seculum quod incipit pertransire, hæc signa faciam: Libri aperientur ante faciem firmamenti, et omnes videntes simul,

21. Et antiqui infantes loquentur vocibus suis, et prægnantes immaturos parient infantes trium et quatuor mensium, et vivent, et suscitabuntur.

22. Et subito apparebit seminata loca non seminata, et plena promptuaria subito invenientur vacua;

23. Et tuba canet cum sono; quam cum omne audierit, subito exspavescent.

24. Et erit in illo tempore: debellabunt amici amicos ut inimici, et expavescet terra cum his, et venæ fontium stabunt, et non decurrent in horis tribus;

25. Et erit: omnis qui derelictus fuerit ex omnibus: istis quibus prædixi tibi, ipse salvabitur, et videbit salutem meam, et finem seculi vestri.

26. Et videbunt qui recepti sunt homines, qui mortem non gustaverunt a natalitate sua, et mutabuntur cor inhabitantium, et convertentur in sensum alium.

27. Delebitur enim malum, et exstinguetur dolus.

28. Florebit autem fides, et vincetur corruptela, et ostenditur veritas que sine fructu fuit diebus tantis.

29. Et factum est cum loqueretur mihi, et ecce paulatim intuebatur super eum ante quem stabam,

30. Et dixit ad me hæc: Veni tibi ostendere tempus ventura noctis.

31. Si ergo iterum rogareris, et iterum jejunaveris septem diebus, iterum tibi renuntiabo horum majora per diem quam audivi.

32. Audisti autem enim vox tua apud Altissimum. Vidit enim Patris directionem tuam, et providit pudicitiam quam a juventute tua habuisti,

33. Et propter hoc misit mihi demonstrare tibi hæc omnia, et dicere tibi: Confide, et noli timere.

34. Et noli festinare cum prioribus temporibus cogitare vana, et non properes a novissimis temporibus.

35. Et factum est post hæc et fieri iterum, et similiter jejunavi septem diebus: ut suppleam tres hebdomadas, que dictæ sunt mihi.

36. Et factum est in octava nocte, et

et coram te jumenta, et bestias, et capi loqui coram Altissimo.

37. Inflammabatur enim spiritus meus valde, et anima mea anxiebat.

38. Et dixi: O Domine, loquens locutus es ab initio creature, in primo die dicens: Fiat cælum et terra; et tuum verbum opus perfectum.

39. Et erat tunc spiritus, et tenebræ circumferabantur, et silentium, sonus vocis hominis nondum erat abs te.

40. Tunc dixisti de thessauris tuis: proferi lumen luminosum, quo apparet opus tuum.

41. Et die secundo creasti spiritum firmamenti, et imperasti ei ut divideret et divisionem faceret inter aquas, ut pars quædam sursum recederet, pars vero deorsum maneret.

42. Et tertia die imperasti aquas congregari in septima parte terre; sex vero partes siccasti et conservasti, ut ex his sint coram te ministrantia seminata a Deo, et culta.

43. Verbum enim tuum processit, et opus statim ficit.

44. Processit enim subito fructus multitudinis immensus, et concipiscit gustus multiformes, et flores colore immutabiles; et odores odoramenti investigabiles; et die tertia hæc facta sunt.

45. Quarta autem die imperasti fieri solis splendorem, lune lumen, stellarum dispositionem;

46. Et imperasti eis, ut deserviret super eum plasmato homini.

47. Quinto autem die dixisti septimæ parti, ubi erat aqua congregata, ut properaret aëthralia, et volatilia, et pisces; et ita ficit.

48. Aqua muta, et sine anima, que Dei nutu jubebatur, animalia faciebat, ut ex hoc mirabilia tua nationes enarent.

49. Et tunc conservasti duas animas: nomen unum vocasti Henoch, et nomen secundum vocasti Levathan.

50. Et separasti ea ab alterutro. Non enim poterat septima pars, ubi erat aqua congregata, capere ea.

51. Et dedisti Henoch unam partem, que siccata est tertio die, ut habitet in eis, ubi sunt montes milio.

52. Levathan autem dedisti septimam partem humidam, et servasti eam, ut fiat in devotionem quibus vis, et quando vis.

53. Sexto autem die imperasti terra,

et coram te jumenta, et bestias, lia.

Et super his Adam, quem constituendum super omnibus factis que; et ex eo odolemur nos omnes, que electi populum.

Hæc autem omnia dixi coram te, mihi, quia propter nos creasti seculum.

56. Residuas autem gentes ab Adam nasce dixisti eas nil esse, et quoniam salivæ assimilatae sunt, et quasi stillicidium de vase similissis abundantiam eorum.

57. Et nunc, Domine, ecce istæ gentes que in nihilum deputatae sunt, conperunt dominari nostri, et devorare.

58. Nos autem, populus tuus, quem vocasti, primogenitum unigenitum æmulatorum tuum, traditi sumus in manibus eorum;

59. Et si propter nos creatum est seculum, quare non hereditatem possidemus cum seculo? Usquequo hæc?

CAPUT VII.

Abæque tribulationibus non pervenit ad immortalem vitam; et tunc quidem present orationes iustorum; post extremam autem iudicium nihil immutabitur; variis vitiis subjungit se homines, sed Dominus est misericors.

1. Et factum est, cum fuisset loqui verba hæc, missus est ad me angelus qui missus fuerat ad me primis noctibus.

2. Et dixit ad me: Surge, Esdra, et audi sermones quos veni loqui ad te.

3. Et dixi: Loquere, Deus meus. Et dixit ad me: Mare positum est in spatio loco, ut esset altum et immensum.

4. Erat autem ei introitus in angusto loco positus, et esset similis dominibus.

5. Quis enim volens vobiscum ingredi mare, et videre eum, vel dominari ejus, si non transierit angustum, in latitudinem quomodo venire poterit?

6. Item aliud: Civitas est edificata, et posita in loco campestri; est autem plena ænium honorum.

7. Introitus ejus angustus et in precipiti positus, ut esset a dextris quidem ignis, a sinistris aqua alta;

8. Semita autem est una sola inter eos posita, hoc est, inter ignem et aquam, ut non capiat semita, nisi solummodo vestigium horum.

9. Si autem dabitur civitas homini in hereditatem, si nunquam anteposuit periculum pertransierit, quomodo accipiet hereditatem suam?

10. Et dixi: Sic, Domine. Et dixit ad me: Sic est et Israel pars.

11. Propter eos enim fuit seculum, et quando transgressus est Adam constitutiones meas, iudicatum est hoc factum est.

12. Et facti sunt introitus huius seculi angusti, et dolentes, et laboriosi; parci autem et mali, et periculorum pleni, et labore magnoque fult.

13. Nam majoris scilicet introitus spatiosi et securi, et facientes immortalitatis fructum.

14. Si ergo ingredienti non fuerint ingressi qui vivunt, angusta et vana hæc, non poterunt recipere quam solum reposita.

15. Nunc ergo quare tu conturbaris, cum sis corruptibilis? et quid moreris tu, cum sis mortalis?

16. Et quare non accipisti in corde tuo quod est futurum, sed quod in presentibus?

17. Respondi, et dixi: Dominator Domine, ecce disposuisti lege tua, quoniam iusti hereditabunt hæc, impii autem peribunt.

18. Iusti autem ferent angusta, sperantes spatiosa; qui enim imple gesserunt, et angusta passi sunt, et spatiosa non videntur.

19. Et dixit ad me: Non est iudex super Deum, neque intelligens super Altissimum.

20. Percunt enim multi presentes, quia negligit que anteposita est Dei lex.

21. Mandans enim mandavit Deus venientibus, quando venerunt, quid facientes viderent, et quod observantes non pariterent.

22. Hi autem non sunt persuasi, et contradixerunt ei, et constituerunt sibi cogitationem vanitatis.

23. Et proposerunt sibi circumventiones delictorum, et superdixerunt Altissimo non esse, et vias ejus non cognoverunt.

24. Et legem ejus sprevierunt, et spationes ejus abnegarunt, et in legitimis ejus fidem non habuerunt, et opera ejus non perfecerunt.

25. Propter hoc, Esdra, vacua vacuis, et plena plenis.

26. Ecce tempus venit, et erit quando venient signa que prædixi tibi, et apparebit spona, et apparens ostendetur que nunc subducitur terra;

27. Et omnis qui liberatus est de prædictis malis, ipse videbit mirabilia mea.

28. Revelabit enim filius meus Iesus cum his qui cum eo sunt, et iucundabuntur qui relicti sunt in annis quadringentis.

29. Et erit post annos hos, et morietur filius meus Christus, et omnes qui spirantem habent homines.

30. Et convertetur seculum in antiquum silentium diebus septem, sicut in prioribus iudiciis, ita ut nemo declinetur.

31. Et erit post dies septem, et excitabitur quod noadum videlicet seculum, et morietur corruptum.

32. Et terra rediet quæ in ea dormiunt, et pulvis qui in eo silentio habitant, et promptaria reddent quo eis commendate sunt anime.

33. Et revelabitur Altissimus super sedem iudicii, et pertransibunt miserie, et longanimitas congregabitur.

34. Iudicium autem solum remanebit, veritas stabit, et fides convalescet.

35. Et opus subsequetur, et merces ostendetur, et iustitie vigilabunt, et iniustitie non dominabuntur.

36. Et dixi: Primus Abraham propter Sodomitas gravit, et mox pro patribus qui in deserto peccaverunt.

37. Et qui post eum pro Israel in diebus Achaz et Samuelis.

38. David pro confectione, et Salomon pro eis qui venerant in sanctificationem.

39. Et Elias pro his qui pluviam acceperunt, et pro mortuo ut viveret.

40. Et Ezechias pro populo in diebus Sennacherib, et multi pro multis.

41. Si ergo modo quando corruptibile increvit, et iniustitia multiplicata est, et oraverunt iusti pro impiis, quare et nunc sic non erit?

42. Et respondit ad me, et dixit: Præsums seculum non est finis, gloria in eo seculum manet, propter hoc oraverunt pro invalidis.

43. Dies enim iudicii erit finis temporis huius, et initium temporis future immortalitatis, in quo transivit corruptela;

44. Soluta est intemperantia, abscessa

est incredulitas; crevit autem iustitia, orta est veritas.

45. Tunc enim nemo poterit salvare eum qui perit, neque demergere qui vidit. Et respondit.

46. Et dixi: Hic est sermo meus primus et novissimus, quoniam melius erit non dare terram Adam, vel cum iam dedisset, coercere eum ut non peccaret.

47. Quid enim prodest hominibus, in præsentem vivere in tristitia, et mortuos sperare punitionem?

48. O tu, quid fecisti, Adam? Si enim tu peccasti, non est factus solus tuus casus, sed et noster qui ex te advenimus.

49. Quid enim prodest nobis, si promissum est nobis immortale tempus, nos autem mortalia opera egimus?

50. Et quoniam predicta est nobis perennis spes, nos vero pessimi vani facti sumus.

51. Et quoniam reposita sunt nobis habitacula sanitatis et securitatis; nos vero male conversati sumus.

52. Et quoniam reposita est gloria Altissimi, protegere eos qui tarde conversati sunt; nos autem pessimi vili ambulavimus.

53. Et quoniam ostenditur paradisos, quos fructus incorruptus perseverat, in quo est securitas et medela;

54. Nos vero non ingrediemur, in ingratis enim locis conversati sumus.

55. Et quoniam super stellas fulgebant facies eorum qui abstinentiam habuerunt; nostræ autem facies super tenebras nigre.

56. Non enim cogitavimus viventes quando iniquitatem faciebamus, quod incipiemus post mortem pati.

57. Et respondit, et dixit: Hoc est cogitamentum certaminis quod certabit qui super terram natus est homo.

58. Ut si victus fuerit, patietur quod dixisti; si autem vicerit, recipiet quod dico;

59. Quoniam hæc est vita quam Moyses iusti cum viveret, ad populum, dicens: Elige tibi vitam, et vivas.

60. Non erederunt autem ei, sed nec post eum propheta; sed nec mihi qui locutus sum ad eos.

61. Quoniam non esset tristitia in perditionem eorum, sicut futurum est gaudium super eos, quibus persuasa est salus.

62. Et respondit, et dixi: Scio, Domine, quoniam vocatus est Altissimus

misericos in eo, quod miseretur. Lis qui in eum in seculo advenent.

63. Et quod miseretur illis qui conversionem faciunt in lege ejus;

64. Et longanimitas est, quoniam longanimitatem præstat his qui peccaverunt quasi suis operibus;

65. Et munificus est, quoniam quidem donare vult pro exigentia;

66. Et multus misericordias, quoniam multiplicat magis misericordias his qui præsentem sunt, et qui præterierunt, et qui futuri sunt.

67. Si enim non multiplicaverit misericordias suas, non vivificabit seculum cum his qui inhereditabant in eo.

68. Et donat, quoniam si non donaverit de bonitate sua, ut allevaretur hi qui iniquitatem fecerunt, de suis iniquitatibus non poterit decies milliesima pars vivificari hominum.

69. Et iudex si non ignoverit his qui curati sunt verbo ejus, et deleverit multitudinem contentionum, non fortassis derelinquerentur in innumerabili multitudine, nisi pauci valde.

CAPUT VIII.

Dens in hoc seculo misericos agnoscat propter peccatores, plurimi tamen damnantur, ac iustis presentia sunt reposita.

1. Et respondit ad me, et dixit: Hoc seculum fecit Altissimus propter multos, futurum autem propter paucos.

2. Dicam autem coram te similitudinem, Esdræ. Quomodo autem interrogabis terram, et dicat tibi, quoniam dabit terram multam magis in lege fertile, parvam autem pulverem unde aurum fit; sic et actus presentis seculi.

3. Multi quidem creati sunt, pauci autem salvabuntur.

4. Et respondi, et dixi: Absorbe ergo, anima, sensum, et devora quod sapit.

5. Conventi enim abasitru, et propheta re volens. Nec enim tibi datum est spatium, nisi solummodo vivere.

6. O Domine, si non permittes servo tuo, ut orarem coram te, et des nobis remem cordi, et sensui culturam, unde fructus fiat, unde vivere possit omnia corruptas, qui portabit locum hominis?

7. Solus enim es, et una plasmatio nos sumus manus tuarum, sicut locutus es;

8. Et quomodo nunc in matrice plas-

matum est corpus, et præstat membra, conservatur in igne et aqua tua creatio, et novem menses patitur tua plasmatio nam creaturam que in ea creata est;

9. Ipsum autem quod servat, et quod servatur, utraque servabatur; servatae quoque iterum reddit matrici, que in ea creverunt;

10. Imperati enim ex ipsis membris, hoc est matris præbere lac fructum misericordiam.

11. Ut nutritur id quod plasmatum est usque in tempus aliud, et postea disponas cum tuis misericordias.

12. Enutritur enim tua iustitia, et erudisti enim in lege tua, et corripisti eum tuo in intellectu;

13. Et mortificabis eum, ut tuam creaturam; et vivificabis eum, ut opus tuum.

14. Si ergo perdidisti eum qui tantis laboribus plasmatus est, tuo iussu facit et ordinari, ut id quod sibi servaretur.

15. Et nunc, Domine, dicam: De omni homine tu magis scis; de populo tuum tuo, ob quem dolens.

16. Et de hereditate tua, propter quam lugo, et propter Israel, propter quem tristis sum, et de Jacob, propter quem doleo.

17. Ideo incipiam orare coram te pro me, et pro eis, quoniam video lapsus nostros qui inhabitamus terram.

18. Sed audivi ceterum iudicis qui futurus est.

19. Ideo audi vocem meam, et intellige sermonem meum, et loquar coram te.

20. Initium verborum Esdræ priusquam assumeretur; et dixi: Domine, qui inhabitas seculum, quos oculi elevati in superna et aere;

21. Et cæcus thronus inestimabilis, et gloria incomprehensibilis; cui adstat exercitus angelorum cum tremore,

22. Quorum servatio in venio et igni convertitur; eujus verbum verum et dicta perseverantia;

23. Cujus iussio fortis, et dispositio terribilis; quibus aspectus arfacit abyssos, et indignatio tæbescere facit montes, et veritas testificatur;

24. Exaudi orationem servi tui, et auribus percipe precationem filamenti tui.

25. Dum enim vivo, loquar; et dum sapio, respondebo;

26. Nec respicias populi tui delicta, sed qui tibi in veritate serviant.

27. Nec intendas impia gentium stu-

dia; sed qui tua testimonia cum doloribus custodierunt.

28. Nec cogites qui in conspectu tuo false conversati sunt, sed memorare qui ex voluntate tua finem cognoverunt.

29. Neque volueris perdere, qui peccatum moris habuerunt; sed respice eos qui legem tuam splendide decurrunt.

30. Nec indignaris eis qui bestialis peioris iudicati sunt; sed diligas eos qui semper in tua iustitia consistunt, et gloria.

31. Quoniam nos et patres nostri talibus moribus languemus; tu autem propter nos peccatores miseriores vocaberis.

32. Si enim desideraveris ut nostri miseriores, tunc misericors vocaberis, nobis autem non habentibus opera iustitiæ.

33. Iusti enim, quibus sunt opera multa reposita, ex propriis operibus recipient mercedem.

34. Quid est enim homo, ut ei indigneris; aut genus corruptibile, ut ita amarus sis de ipso?

35. In veritate enim, nemo de genitis est, qui non impie gessit; et de confidentibus, qui non deliquit.

36. In hoc enim annuntiabitur iustitia tua, et bonitas tua, Domine, cum miseris fueris eis qui non habent substantiam bonorum operum.

37. Et respondit ad me, et dixit: Recte locutus es aliqua; et iuxta sermones tuos, sic et fiet.

38. Quoniam non vere cogitabas super plasma eorum qui peccaverunt ante mortem, ante iudicium, ante perditionem;

39. Sed iucundabor super iustorum firmamentum, et memorabor peregrinationis quoque, et salvationis, et mercedis ecclesiasticis.

40. Quomodo ergo locutus sum, sic et est.

41. Sicut enim agricola serit super terram semina multa, et plantationes multitudinis plantat, sed non in tempore omnia que seminata sunt, salvantur; sed nec omnia que plantata sunt, radicabunt, sic et qui in seculo seminati sunt, non omnes salvabuntur.

42. Et respondi, et dixi: Si inveni gradiam, loquar.

43. Quomodo semen agricole si non ascenderit, aut non acciperit pluviam tuam in tempore, aut si corruptum fuerit multitudo plarie.

44. Sic parit; et similiter homo qui

manibus tuis plasmatus est, et tu ei imago nominatus; quoniam simulatus es ei, propter quem omnia plasmasti, et seminasti semini agricola.

45. Non irascaris super nos, sed parce populo tuo, et misera hereditati tuæ.

Tu autem creatura tue misereris.

46. Et respondit ad me, et dixit: Quæ sunt presentia presentibus, et que futura futuris.

47. Multum enim tibi restat ut possis diligere meam creaturam super me; tibi autem frequenter et ipsi proximavi, iniustus autem nunquam.

48. Sed et in hoc mirabilis es coram Altissimo.

49. Quoniam humiliasti te sicut decet te, et non iudicasti te, ut inter justos plurimum glorificeris.

50. Propter quod miseris multe et miserabiles efficiunt eis qui habitant seculum in novissimis; quia in multa superbia ambulaverunt.

51. Tu autem pro te intellige, et de similibus tuis inquirere gloriam.

52. Vobis enim apertus est paradisos, plantata est arbor vite, preparatum est futurum tempus, preparata est abundantia, edificata est civitas, probata est requies, perfecta est bonitas et perfecta sapientia.

53. Radix mali signata est à vobis, infirmitas, et tinea à vobis abscissa est; et in infernum fugit corruptio in obli-vione.

54. Transierat dolores, et ostensus est in fine thesaurus immortalitatis.

55. Noli ergo adhibere inquirendo de multitidine eorum qui pereunt.

56. Nam et ipsi accipientes libertatem, spreverunt Altissimum, et legem ejus contempserunt, et vias ejus dereliquerunt.

57. Adhuc autem justos ejus concal-caverunt.

58. Et dixerunt in corde suo non esse Deum; et quidem scientes quoniam moriantur.

59. Sicut enim vos suscipiet que predicta sunt, sic eos sitis, et cruciatis, que preparata sunt; non enim voluit hominem disperdi.

60. Sed et ipsi qui creati sunt, calquiverunt nomen ejus qui fecit eos, et ingrati fuerunt ei qui preparavit eis vitam.

61. Quapropter iudicium meum modo appropinquat.

62. Quæ non omnibus demonstrati;

nisi tibi, et tibi similibus paucis. Et respondi, et dixi:

63. Ecce nunc, Domine, demonstrasti mihi multitudinem signorum, que incipies facere in novissimis; sed non demonstrasti mihi que tempore.

CAPUT IX.

Judicia Dei, sicut et alia ejus opera egregia, præcedunt aliqua signa.

1. Et respondit ad me, et dixit: Motiens metre tempo in semetipso; et erit: cum videris, quando transierit pars quedam signorum que predicta sunt,

2. Tunc intelliges, quoniam ipsam est tempus, in quo incipiet Altissimus visitare seculum quod ab eo factum est.

3. Et quando videbitur in seculo motus locorum, et populorum turbatio.

4. Tunc intelliges quoniam de his erit Altissimus locuta à diebus qui fuerunt ante te ab initio.

5. Sicut enim omne quod factum est in seculo, initium habet, pariter et consummationem, et consummatio est manifestata;

6. Sic et Altissima tempora initia habent manifesta in prodigiis et virtutibus, et consummationes in actu et in signis.

7. Et erit: omnis qui salvus factus fuerit, et qui poterit effugere per opera sua, et per fidem in qua credidistis.

8. Relinquetur de predictis periculis, et videbit salutare meum in terra mea, et in finibus meis, quoniam sanctificavi me a seculo.

9. Et tunc miserebuntur qui nunc abisti sunt vias meas; et in tormentum commorabuntur hi qui eas proecerunt in contempta.

10. Qui enim non cognoverunt me, viventes beneficia consecuti;

11. Et qui fastidierunt legem meam, cum adhuc erant habentes libertatem,

12. Et cum adhuc esset eis apertus promissus locus, non intellexerunt, sed spreverunt, hoc oportet post mortem in cruciamento cognoscere.

13. Tu ergo noli adhuc curiosus esse, quomodo impij cruciabantur; sed inquirere quomodo justj salviabuntur, et quorum seculum, et propter quos seculum, et quando.

14. Et respondi, et dixi:

15. Olim locutus sum, et nunc dico

et postea dicam; quoniam plures sunt qui pereunt, quam qui salvabuntur;

16. Sicut multiplicator fructus super terram. Et respondit ad me, et dixi:

17. Qualis ager, talis et semina; et qualis flores, tales et tincturae; et qualis operator, talis et creatio; et qualis agricola, talis cultura; quoniam tempus erit seculi.

18. Et nunc cum essem parans eis, his qui nunc sunt, antequam fieret seculum in quo habitarent; et nemo mihi contradixit;

19. Tunc enim quisque, et nunc creator in mundo hoc parat, et in messe deficienti, et lege investigabili corrupti sunt mores eorum.

20. Et consideravi seculum, et ecce erat periculum propter cogitationes quas in eo advennerunt.

21. Et vidi, et peperci ei valde; et servavi milit acinum de hotro, et plantationem de tribu multa.

22. Pereat ergo multitudo que sine causa nata est, et servetur acinus meus, et plantatio mea; quia cum multo labore perfecti.

23. Tu autem si adhuc intromittas septem dies alios, sed non jejunabis in eis.

24. Ibis in campum florum, ubi domus non est edificata; et manducabis solummodo de floribus campi; et carnem non gustabis, et vinum non bibes, sed solummodo flores;

25. Deprecare Altissimum sine intermissione, et veniam, et loquar tecum.

26. Et profectus sum, sicut dixi mihi, in campum, qui vocatur Ardath, et sedi ibi in floribus. Et de herbis arji manducavi, et facta est esca eorum mihi in saturatiem.

27. Et factum est post dies septem, et ego discumbebam supra forum, et cor meum iterum turbabat sicur ante.

28. Et apertum est os meum, et inchoavi dicere coram Altissimo, et dixi:

29. O Domine, te nobis estradens, ostensus es patribus nostris in deserto, quod non calcatur, et infructuosus, quando erant exouates de Ægypto, et dicens dixisti:

30. Tu Israel, audi me; et semen Jacob, intende sermonibus meis.

31. Ecce enim ego semino in vobis legem meam, et faciet in vobis fructum, et aliorificabimini in eo per seculum,

32. Nam patres nostri accipientes legem, non servaverunt, et legitima mea non custodierunt, et factus est fractus legis non parvus; nec enim poterat, quoniam tuus erat.

33. Nam qui acciperent, perierunt non custodientes quod in eis seminatum fuerat.

34. Et ecco consuetudo est, ut cum acciperit terra semen, vel navem mare, vel vas aliquid escam vel potum, cum fuerit exterminatum id, in quo seminatum est, vel in quod missum est,

35. Simul id quod seminatum, vel missum est, vel que suscepta sunt, exterminantur, et suscepta jam non manent apud nos; sed nobis scilicet non factum est.

36. Nos quidem qui legem accepimus peccantes perivimus, et cor nostrum quod suscepit eam;

37. Nam lex non perit, sed permansit in suo labore.

38. Et cum loquerer hæc in corde meo, respecti oculis meis, et vidi mulierem in dextera parte, et ecce hæc lugubat et plorabat cum voce magna, et animo dolere valde, et vestimenta ejus discessa, et cinis super caput ejus.

39. Et dimisi cogitatum, in quibus eram cogitans, et conversus sum ad eam, et dixi ei:

40. Ut quid flet? et quid doles animo? Et dixit ad me:

41. Dimitte me, domine meus, ut defleam me, et adjuicium dolorem; quoniam valde amaro sum animo, et humiliata sum valde.

42. Et dixit ei: Quid passa est? dic mihi. Et dixit ad me:

43. Sterilis fui ego, famula tua, et non peperit, habens maritum annis triginta.

44. Ego enim per singulas horas, et per singulos dies, et annos hos triginta deprecor Altissimum nocte ac die.

45. Et factum est, post triginta annos exaudivit me Deus, ancillam tuam, et vidi humilitatem meam, et attendit tribulationi meæ, et dedit mihi filium; et jucundata sum super eum valde ego, et per meum, et omnes civis mei, et honorificabimus valde Fortem.

46. Et natiivi eum cum labore multo.

47. Et factum est cum crevisset, et venisset accipere uxorem, feci diem epuli.

CAPUT X.

Per mulierem stantem, versusque rufolentem, ostenditur figurari Jerusalem.

1. Et factum est, cum introisset filius meus in thalamo suo cecidit, et mortuus est.

2. Et evertimus omnes lumina, et sur-rexerunt omnes civis mei ad consolandum me, et quievi usque in alium diem usque nocte.

3. Et factum est, cum omnes quievissent ut me consolarentur ut quiescerem, et surrexi nocte, et fugi, et veni sicut vides in hoc campo;

4. Et cogito jam non reverti in civitatem, sed hic consistere, et neque manucare, neque bibere, sed sine intermissione lugere, et jejunare usque dum moriar.

5. Et dereliqui sermones in quibus eram; et respondi cum iracundia ad eam, et dixi:

6. Stulta super omnes mulieres, non vides luctum nostrum, et que nobis contingunt?

7. Quoniam Sion, mater nostra, omni tristitia contristatur, et humilitate humiliata est, et luget validissime.

8. Et nunc quoniam omnes lugemus, et tristes sumus, quoniam omnes contristati sumus, tu autem contristaris in uno filio;

9. Interroga enim terram, et dicet tibi; quoniam hæc est que debet lugere casum tantorum super eam germinantium.

10. Et ex ipsa ab initio omnes nati et alii venient; et ecce pene omnes in perditionem ambulant, et exterminium fit multitudine eorum.

11. Et quis ergo debet lugere magis nisi hæc que tam magnum multitudinem perdidit, quam tu, que pro uno dolens? Si autem dicis mihi:

12. Quoniam non est plancus meus similis terræ, quoniam fructum ventris mei perdidit, quem cum mororibus peperit, et cum doloribus genui;

13. Terra autem secundum viam terræ, abique in ea multitudine presens, quomodo evenit, et ego tibi dico,

14. Sicut tu cum labore peperisti, sic et terra dat fructum suum hominibus et hitio et qui fecit eam.

15. Nunc ergo retine apud temetipsam dolorem tuum, et fortiter fer qui tibi contigerant casus.

16. Si enim Justificaveris terminum Dei, et consilium suum recipies in tempore, et in talibus collaudaberis;

17. Ingredere ergo in civitatem ad virum tuum. Et dixit ad me:

18. Non faciam, neque ingrediar civitatem, sed hic moriar.

19. Et apposui adhuc loqui ad eam, et dixi:

20. Noli facere hunc sermonem, sed consenti persuadenti. Quot enim casus Sion? Consolare propter dolorem Jerusalem.

21. Vides enim quoniam sanctificatio nostra deserta effecta est, et altare nostrum demolitum est, et templum nostrum destructum est.

22. Et psalterium nostrum humilitatum est, et hymnus contulit, et exultatio nostra dissoluta est, et lumen candelabri nostri extinctum est, et arca testamenti nostri dirupta est, et sancta nostra contaminata sunt, et nomen quod invocatum est super nos, pene profanatum est, et liberi nostri contumeliam passi sunt, et sacerdotes nostri saccenti sunt, et levite nostri in captivitate abierunt, et virgines nostre concubinate sunt, et mulieres nostre vim passa sunt, et justii nostri rapti sunt, et parvuli nostri perditii sunt, et juvenes nostri servierunt, et fortes nostri invalidi facti sunt;

23. Et quod omnium majus, si pascua nostra rapta sunt, et parvuli nostri perditii sunt, et juvenes nostri servierunt, et fortes nostri invalidi facti sunt;

24. Tu ergo excute tuam tristitiam multam, et deponæ ab te multitudinem dolorum, ut tibi reproprietur Fortis, et requies faciet tibi Altissimus, requeitionem laborem.

25. Et factum est, cum loquerer ad eam, factus ejus fulgur subito et species, coruscus fcebat visus ejus, ut esset patens valde ad eam, et cogitare quid esset hoc.

26. Et ecce subito emisit sonitum vocis magnum timore plenum, ut commoveretur terra a mulieris sono, et vidi:

27. Et ecce amplius mulier non comparabat mihi, sed civitas edificabatur, et locus demonstrabatur de fundamentis magnis; et timui, et clamavi voce magna, et dixi:

28. Ubi est Uriel angelus, qui a principio venit ad me? quoniam ipse me fecit venire in multitudine in excessu mentis hujus, et factus est finis meus in

corruptionem, et oratio mea in improperium.

29. Et cum essem loquens ego hæc, ecce venit ad me, et vidit me.

30. Et ecce eram positus ut mortuus, et intellectus meus alienatus erat; et tenuit dexteram meam, et confortavit me, et statuit me super pedes meos, et dixit mihi:

31. Quid tibi est? et quare conturbatus est intellectus tuus, et sensus cordis tui, et quare conturbatus? Et dixi:

32. Quoniam dereliquisti me, et ego quidem feci secundum sermones tuos et exivi in campum; et ecce vidi, et videro quod non possum enarrare. Et dixit ad me:

33. Sta ut vir, et commonebo te. Et dixi:

34. Loquere, Domine meus, tu in me; non me derelinquere, ut non frustra moriar;

35. Quoniam vidi que non sciebam, et audio que non scio.

36. Aut numquid sensus meus fallitur, et anima mea somniat?

37. Nunc ergo deprecor te, ut demones servo tuo de excessu hoc. Et respondit ad me, et dixit:

38. Audi me et doceam te, et dicam tibi de quibus times; quoniam Altissimus revelavit tibi mysteria multa.

39. Vidi rectam viam tuam, quoniam sine intermissione contristabaris pro populo tuo, et valde lugebas propter Sion.

40. Hic ergo intellectus visionis que tibi apparuit ante paululum.

41. Quam vidisti lugentem, inchoasti consolari eam.

42. Nunc autem jam speciem mulieris non vides, sed apparuit tibi civitas edificata;

43. Et quoniam enarrabat tibi de casu filii sui, hæc absolute eam.

44. Hæc mulier quam vidisti, hæc est Sion; et quoniam dixit tibi, quam et tuus respicies, ut civitatem edificatam.

45. Et quoniam dixit tibi, quia sterilis fui; triginta annis, propter quod erat a te scilicet triginta, quando non erat a te adhuc oblatio oblata.

46. Et factum est post annos triginta, edificavit Salomon civitatem, et obtulit oblationes; tunc fuit quando peperit sterilis filium.

47. Et quod tibi dixit, quoniam nutrit eum cum labore, hoc erat, habitatio in Jerusalem;

48. Et quoniam dixit tibi quod filius meus veniens in suo thalamo mortuus esset, et confisisset ei casus, hoc erat, quæ facta est ruina Jerusalem.

49. Et ecce vidisti similitudinem ejus; et quoniam filium largietur, inchoasti consolari eam; et de his quoque contigerunt, hæc erant tibi audienda.

50. Et nunc videt Altissimus, quoniam ex animo contristatus es, et quoniam ex toto corde pateris pro eis, ostendit tibi claritatem gloriæ ejus, et pulchritudinem decoris ejus.

51. Propterea enim dixi tibi, ut maneres in campo ubi domus non est edificata.

52. Sciebam enim ego, quoniam Altissimus incipiebat tibi ostendere hæc;

53. Propterea dixi tibi, ut venires in agrum ubi non est fundamentum aedifici.

54. Nec enim poterat opus aedifici hominis sustineri in loco, ubi incipiebat Altissimi civitas ostendi.

55. Tu ergo noli timere, neque expavescat cor tuum; sed ingredere, et vide splendorem et magnitudinem aedificii, quantum capax est tibi visus oculorum videre;

56. Et post hæc audies quantum caput auditis aurium tuum audire.

57. Tu enim beatiss es præ multis, et vocatus es apud Altissimum sicut et pauci.

58. Nocte autem que in crastinum terra est, manebis hic;

59. Et ostendit tibi Altissimus eas visiones supremorum, quæ faciunt Altissimus his qui habitant super terram a novissimis diebus.

60. Et dormavi illam noctem et aliam sicut dixerat mihi.

CAPUT XI.

Apparet Esdram in visione aquila principatum universi iurispera.

1. Et vidi somnium, et ecce ascendebat de mari aquila, cui erant duodecim alæ pennarum et capita tria.

2. Et vidi, et ecce expandebat alas suas in omnem terram, et omnes venti caeli insufflebant in eam, et colligebantur.

3. Et vidi, et de pennis ejus nascebant contrariæ pennæ, et ipse fiebat in pennaculis minutis et modicis.

4. Nam capita ejus erant quiescentia, et dimidium caput erat majus aliorum capitum, sed ipsa quiescebat cum eis.

5. Et vidi, et ecce aquila volavit in pennis suis, et regnavit super terram, et super eos qui habitant in ea.

6. Et vidi, quoniam subjecta erant ei omnia sub caelo, et nemo illi contradicebat, neque unus de creatura quæ est super terram.

7. Et vidi, et ecce surrexit aquila super unguis suos, et misit vocem pennis suis, dicens:

8. Nolite omnes simul vigilare, dormite unusquisque in loco suo, et per tempus vigilate.

9. Capita autem in novissimo serventur.

10. Et vidi, et ecce vox non exibat de capitibus ejus, sed de medietate corporis ejus.

11. Et numeravi contrariæ pennas ejus, et ecce ipse erant octo.

12. Et vidi, et ecce a dextera parte surrexit una pennæ; et regnavit super omnem terram.

13. Et factum est cum regnaret, venit ei finis, et non apparuit locus ejus; et sequens exsurrexit, et regnavit; ipsa militum tenuit tempus.

14. Et factum est cum regnaret, et veniebat finis ejus, ut non appareret sicut prior;

15. Et ecce vox emissa est illi, dicens:

16. Audi, tu que tanto tempore tenuisti terram: hæc annuntio tibi antequam incipias non apparere.

17. Nunc post te tenebit tempus tuum, sed nec dimidium ejus.

18. Et levavit se tertia, et tenuit principatum sicut et priores; et non apparuit et ipsa.

19. Et sic contingebat omnibus aliis singulatim principatum gerere, et iterum nusquam comparere.

20. Et vidi, et ecce in tempore sequentes pennæ erigebantur a dextera parte, ut tenerent et ipse principatum; et ex his erantque tenebant, sed tamen statim non comparebant.

21. Nam et aliquæ ex eis erigebantur, sed non tenebant principatum.

22. Et vidi post hæc, et ecce non comparebant duodecim pennæ, et duo pennacula.

23. Et nihil supererat in corpore aquilæ, nisi duo capita quiescentia et sex pennacula.

21. Et vidi, et ecce sex pennaculis divise sunt duas, et manserunt sub capite quod est ad dexteram partem. Nam quatuor manserunt in loco suo.

22. Et vidi, et ecce subalares cogitatione se erigere, et tenere principatus.

23. Et vidi, et ecce una erecta est, sed statim non comparuit.

24. Et secunda velocius quam priores, non comparebant.

25. Et vidi, et ecce due quæ superaverunt, apud semetipsas cogitabant et ipse regnare.

26. Et in eo cum cogitarent, ecce unam quiescentium capitum quod erat medietatem, evigilabat, hoc enim erat duorum capitum majus.

27. Et vidi quoniam completa sunt duo capita secum.

28. Et ecce conversum est caput cum his qui cum eo erant, et comedit duas subalares quæ cogitabant regnare.

29. Hoc autem caput perconterruit omnem terram, et dominabatur in ea his qui habitant terram cum labore multo; et potentatam tenuit orbis terram super omnes alas quæ fuerunt.

30. Et vidi post hæc, et ecce meditam caput subito non comparuit, et hoc sicut alio.

31. Superaverunt autem duo capita, quæ et ipsa similiter regnaverunt super terram, et super eos qui habitant in ea.

32. Et ecce devoravit caput a dextera parte illud quod aleva.

33. Et audivi vocem dicentem mihi: Conspico contra te, et considera quod vides.

34. Et vidi, et ecce sicut leo concitatus de silva rugiens; et vidi quoniam emittebat vocem hominis ad aquilam. Et dixit, dicens:

35. Audi tu, et loquar ad te, et dicet Altissimus tibi:

36. Nonne tu es qui superasti de quatuor animalibus, quæ feceram regnare in seculo meo, et ut per eos veniret finis temporum eorum?

37. Et quartus veniens devicit omnia animalia quæ transierunt, et potentatam tenuit seculum cum tremore multo, et omnem orbem cum labore pessimo, et inhabitavit tot temporibus orbem terrarum cum delo.

38. Et judicasti terram non cum veritate.

39. Tribulasti enim manus, et levasti quiescentes, et dilexisti mendaces;

40. et destruxisti habitabiles eorum qui fructificabant, et humiliasti muros eorum qui te non necerunt.

41. Et ascendit contumelia tua usque ad Altissimum, et superbia tua ad Fortem.

42. Et respexit Altissimus superba tempora, et ecce finita sunt, et scelerata ejus completa sunt.

43. Propterea non apparet, tu, aquila, et alæ tuæ horribiles, et pennacula tua pessima, et capita tua maligna, et ungues tui pessimi, et omne corpus tuum vanum.

44. Et refrigeretur omnis terra, et revertatur libertas de tua vi, et speret iudicium et misericordiam ejus qui fecit eam.

CAPUT XII.

Ad Esdram revelatione hujus visionis datur explicatio cum membris ipsius.

1. Et factum est, dum loqueretur leo verba hæc ad aquilam, et vidi,

2. Et ecce quod superaverat caput, et non comparetur quatuor alæ illæ quæ ad eum transierunt, et erectæ sunt ut regnarent; et erat regnum eorum exile, et tumultu plenum.

3. Et vidi, et ecce ipsa non apparebant, et omne corpus aquilæ incendebatur, et expavescebat terra valde, et ego a tumultu et excessu mentis, et a magno timore vigilavi, et dixi spiritui meo:

4. Ecce tu prestastis mihi hoc in eo, quod scrutaris vias Altissimi.

5. Ecce adhuc fatigatus sum animo, et spiritu meo invalidus sum valde, et nec modica est in me virtus a multo timore, quod ex parte nocte hæc.

6. Nunc ergo orabo Altissimum, ut me confortet usque in finem.

7. Et dixi: Dominator Domine, si inveniri gratiam ante oculos tuos, et si iustificatus sum apud te præ multis, et si certe ascendit deprecatio mea ante faciem tuam,

8. Conforta me, et ostende servo tuo mihi interpretationem, et distinctionem visus horribilis hujus, ut plenissime consolaberis animam meam.

9. Dignum enim me habuisti ostendere mihi temporum novissima. Et dixit ad me:

10. Hæc est interpretatio visionis hujus:

11. Aquilam quam vidisti ascendente de mari, hoc est regnum quod visum est in visione Danieli, fratri tuo.

12. Sed non est illi interpretatum, quoniam ego nunc tibi interpretor.

13. Ecco dies venturæ, et exsurgit regnum super terram, et erit timor acerrimum super terram, que fuerant ante eum.

14. Regnabunt autem in ea reges duodecim, unus post unum.

15. Nam secundus incipiet regnare, et ipse tenebit amplius tempus præ duodecim.

16. Hæc est interpretatio duodecim alarum quas vidisti.

17. Et quam audisti vocem que locuta est, non de capitibus ejus excurrentem, sed de medio corporis ejus.

18. Hæc est interpretatio, quoniam post tempus regni illius nascuntur contentiones non modice, et periclitabitur, ut cadat, et non cadet tunc, sed iterum constituetur in summo initium.

19. Et quoniam vidisti subalares octo coherentes alis ejus,

20. Hæc est interpretatio: Exsurgent in ipso octo reges, quorum erunt tempora levia, et anni citati, et duo quidem ex ipsis perient.

21. Appropinquante autem tempore medio quatuor servabuntur in tempore, cum incipiet appropinquare tempus ejus ut finitur; duo vero in finem servabuntur.

22. Et quoniam vidisti tria capita quiescentia,

23. Hæc est interpretatio: In novissimis ejus suscitabitur Altissimus tria regna, et revocabit in ea multa, et dominabuntur terram.

24. Et qui habitant in ea, cum labore multo super omnia que fuerant ante hos, propter hoc ipsi vocati sunt capita squilla.

25. Isti enim erant qui recapitulabant impietates ejus, et qui perficiunt novissimas ejus.

26. Et quoniam vidisti caput majus non appares, hæc est interpretatio ejus, quoniam unus ex eis super lectum suum morietur, et tamen cum tormentis.

27. Nam duo qui perseveraverint, gladius eos comedet.

28. Unus enim gladius comedet qui cum eo; sed tamen hic gladio in novissimis cadet.

29. Et quoniam vidisti duas subalares trajicientes super caput quod est in dextera parte,

30. Hæc est interpretatio: Hi sunt quos conservavit Altissimus in finem suum, hoc est regnum exilio et turbationis plenum.

31. Sicut vidisti et leonem, quem vidisti de silva evigilantem, et rugientem, et loquentem ad aquilam et arguentem eam, et injustitias ipsius, per omnes sermones ejus sicut audisti,

32. Hic est ventus quem servavit Altissimus in fidem ad eos, et impietates ipsorum; et arguet illos, et incutiet coram ipsis descriptiones eorum.

33. Statuet enim eos in judicio vivos; et erit, cum arguerit eos, tunc corripiet eos.

34. Nam residuum populum meum liberabit cum miseria, qui salvati sunt super fines meos, et facundabitur, quoadusque veniet finis, dies iudicii, de quo locutus sum tibi ab initio.

35. Hoc somnium quod vidisti, et hæc interpretationes.

36. Tu ergo solus dignus fuisti scire Altissimi secretum hoc.

37. Scribe ergo omnia ista in libro que vidisti, et pone ea in loco abscondito;

38. Et docebis ea sapientes de populo tuo, quorum corda scis posse capere et servare secreta hæc.

39. Tu autem adhuc sustine hic alios dies septem, et tibi ostendatur quicquid visum fuerit Altissimo ostendere tibi.

40. Et profectus est a me. Et factum est, cum audisset omnis populus quoniam pertransierunt septem dies, et ego non fuissim reversus in civitatem, et congregavit se omnia a minimo usque ad maximum; et venit ad me, et dixit mihi, dicentes:

41. Quid peccavimus tibi, et quid injuste egimus in te, quoniam derelinquens nos sedisti in loco hoc?

42. Tu enim nobis superes solus es omnibus populis, sicut botrus de vinea, et sicut lucerna in loco obscuro, et sicut portus et navis salvata a tempestate;

43. Aut non sufficiant nobis mala que contingunt?

44. Si ergo tu nos dereliqueris, quanto nobis erat melius si essemus successi et nos cum incendio Sion?

45. Nec enim nos sumus meliores eo-

rum qui ibi mortui sunt. Et ploraverunt voce magna. Et respondi ad eos, et dixi:

46. Confide, Israel, et noli tristari tu, domus Jacob.

47. Est enim memoria vestri coram Altissimo, et Fortis non est oblitus vestri in tentatione.

48. Ego enim non dereliqui vos, neque excessi a vobis; sed veni in hunc locum ut deprecarer pro desolatione Sion, ut quererem misericordiam pro humilitate sanctificationis vestre.

49. Et nunc hie unumquemque vestram in domum suam, et ego veniam ad vos post dies istos.

50. Et profectus est populus, sicut dixi ei, in civitatem;

51. Ego autem sedi in campo septem diebus, sicut mihi mandavi; et manducabam de herbis solamodo agri, de herbis facta est esca mihi in diebus illis.

CAPUT XIII.

Altero visio Esdra ostenditur cum ipse interpretatione.

1. Et factum est post dies septem, et somnivi somnium in nocte.

2. Et ecce de mari ventus exurgebat, ut conturbaret omnes fluctus ejus.

3. Et vidi, et ecce convalescebat ille homo cum millibus celli; et ubi voluit homo verbat et consideraret, timebant omnia que sub eo videbantur.

4. Et ubiquecumque exibat vox de ore ejus, ardescebant omnes qui audiebant voces ejus, sicut quiescit terra, quando senserit ignem.

5. Et vidi post hæc, et ecce congregabantur multitudo hominum, quorum non erat numerus, de quatuor ventis celli, ut debellarent hominem qui ascenderat de mari.

6. Et vidi, et ecce sibi metipsi sculperat montem magnum, et volavit super eum.

7. Ego autem quasi vidi regione non habebam locum, unde sculperet esset meus, et non potui.

8. Et post hæc vidi, et ecce omnes qui congregati sunt ad eum, ut expugnarent eum, timebant valde, tamen audiebant pugnare.

9. Et ecce, ut vidi impetum multitudinis venientis, non levavi manum suam, neque francam tenebat, neque

aliquid vas vellicosum, nisi solummodo ut vidi.

10. Quoniam emisit de ore suo sicut flatum ignis, et de lingua ejus emitebat scintillas et tempestates, et commisit super omnia simul, hic flatu ignis, et spiritus flammæ, et multitudo tempestatis;

11. Et concidit super multitudinem in impetu, que preparata erat pugnare, et succendit omnes, ut subito nihil videretur de innumerabili multitudine, nisi solummodo pulvis, et fumi odor; et vidi, et extimui.

12. Et post hæc vidi ipsum hominem descendentem de monte, et vocantem ad se multitudinem aliam pacificam;

13. Et accedebat ad eum vultus hominum multorum, quorumdam gaudentium, quorumdam tristantium; aliqui vero alligati, aliqui adductes ex eis qui offerabantur, et ægrotavi a multitudine pavoris, et expergefactus sum, et dixi:

14. Tu ab initio demonstrasti servo tuo mirabilia hæc, et dignum me habuisti ut susciperes deprecationem meam;

15. Et nunc demonstra mihi adhuc interpretationem somnii hujus.

16. Sicut enim existimo in sensu meo, ve qui derelicti fuerant in diebus illis; et multo plus ve his qui non sunt derelicti.

17. Qui enim non sunt derelicti, tristes erant.

18. Intellego nunc que sunt reposita in novissimis diebus, et occurrunt eis, sed et his qui derelicti sunt.

19. Propter hoc venerunt enim in pericula magna, et necessitates multas, scilicet ostendunt somnia hæc.

20. Attamen facilius est periclitantem venire in hunc, quam persuasere, sicut nubem a seculo, et nunc videris que contingant in novissimo. Et respondi me, et dixi:

21. Et visionis interpretationem dicam tibi; et de quibus locutus es adaperiam tibi.

22. Quoniam de his dixisti, qui derelicti sunt, hæc est interpretatio:

23. Qui auferi periculum illo tempore, hic se custodivit; qui in periculo incidit, hi sunt qui habent opera et fidem ad Fortissimum.

24. Scito ergo quoniam magis beatitudi-

cati sunt qui derelicti, super eos qui mortui sunt.

25. Hæ interpretationes visionis, quia vidisti virum ascendente de corde maris :

26. Ipse est quem conservat Altissimus multis temporibus, qui per semetipsum liberavit creaturam suam; et ipse disponet, qui derelicti sunt.

27. Et quoniam vidisti de ore ejus exire, et spiritum, et ignem, et tempestatem;

28. Et quoniam non tenebat framam, neque vas bellicosum; corrupti enim impetus ejus multitudinem, que venerat expugnare eum; hæc est interpretatio :

29. Ecce dies vealunt, quando incipiet Altissimus liberari eos qui super terram sunt;

30. Et veniet in excessu mentis super eos qui inhabitant terram.

31. Et alii alios cogitabat debellare, civitas civitatem, et locus locum, et gens adversus gentem, et regnum adversus regnum.

32. Et erit, cum fient hæc, et contingant signa que ante ostendi tibi; et tunc revelabitur filius meus, quem vidisti, ut virum ascendente.

33. Et erit quando audierint omnes gentes vocem ejus; et derelinquet unusquisque in regione sua bellum suum, quod habent ad alterutrum;

34. Et colligetur in unum multitudo innumerabilis, sicut volentes venire, et expugnare eum.

35. Ipse autem stabit super cacumen montis Sion.

36. Sion autem veniet, et ostendetur omnibus parata et edificata, sicut vidisti montem super sicut sine manibus.

37. Ipse autem filius meus arguet que adinvenierint gentes, impietates eorum, has que tempestatim appropinquaverunt propter mala cogitamenta eorum; et cruciamenta quibus incipient cruciari;

38. Que assimilatae sunt flammæ, et perdet eos sine labore per legem que igni assimilata est.

39. Et quoniam vidisti eum colligentem ad se aliam multitudinem pacificam.

40. Hæ sunt decem tribus, que captivæ factæ sunt de terra sua in diebus Osæ regis, quem captivum dixit Salmassar, rex Assyriorum; et transiit eos trans flumen, et transiit sunt in terram siliam;

41. Ipsi autem sibi dederunt consilium hoc, ut derelinquerent multitudinem suam, et prodirecerunt in ulteriorem regionem, ubi nunquam inhabitavit genus humanum.

42. Vel tibi observare legitima sua, que non fuerant servantes in regione sua.

43. Per introitus autem angustos fluminis, Expiravit Introierunt.

44. Ferit enim eis tunc Altissimus signa, et statuit venas fluminis usquequo transirent,

45. Per eam enim regionem erat via multa itineris, anni unius et dimidii;

46. Et misi enim, et eduxi populum meum de Ægypto, et adduxi eum super montem Sina, et detinebam eum apud me diebus multis.

47. Tunc inhabitaverunt tibi usque in novissimo tempore; et nunc iterum cum coeperint venire,

48. Iterum Altissimus statuet venas fluminis, ut possint transire; propter hæc vidisti multitudinem cum pace.

49. Sed qui derelicti sunt de populo tuo, hi sunt qui inveniantur intra terminum meum.

50. Factum erit ergo, quando incipiet perdere multitudinem earum, que collectæ sunt gentes, propter eos qui salvaverunt populum.

51. Et tunc ostendet eis multa plurima portenta.

52. Et dixi ego : Dominator Domine, hoc mihi ostende, propter quod vidisti virum ascendente de corde maris. Et dixit mihi :

53. Sicut non potes hæc vel scrutari, vel scire que sunt in profundo maris, sic non poterit unguis super terram videre flum meum, vel eos qui cum eo sunt, nisi in tempore diei.

54. Hæc est interpretatio somnii que vidisti, et propter quod illuminatus es hic solus.

55. Dereliquisti enim tuam, et circa meam vacasti legem, et quæstisti.

56. Vitam enim tuam disposuisti in sapientia, et sensum tuum vocasti matrem;

57. Et propter hoc ostendi tibi merces apud Altissimum; erit enim post alios tres dies, ad te alia loquar, et exponam tibi gravia et mirabilia.

58. Et profectus sum, et transii in campum, multum glorificans et laudans Altissimum, de mirabilibus que per tempus faciebat;

59. Et quoniam gubernat ipsum, et que sunt in temporibus illata; et sedi sui tribus diebus.

CAPUT XIV.

Apparet Dominus Esdre in rubro, et futura quedam arcanæ revelat.

1. Et factum est tertia die, et ego sedebam sub quercu.

2. Et ecce vox exivit contra me de rubro, et dixit : Esdra, Esdra. Et dixi : Ecce ego, Domine. Et surrexi super pedes meos. Et dixit ad me :

3. Revelans revelatus sum super rubrum, et locutus sum Moysi quando populus meus serviebat in Ægypto.

4. Et misi eum, et eduxi populum meum de Ægypto, et adduxi eum super montem Sina, et detinebam eum apud me diebus multis.

5. Et enarravi ei mirabilia multa, et ostendi ei temporum secreta et finem, et præcepi ei, dicens :

6. Hæc in palam facies verba, et hæc abscondes.

7. Et nunc tibi dico :

8. Signa que demonstravi, et somnia que vidisti, et interpretationes quas tu vidisti, in corde tuo repono ea;

9. Tu enim recipieris ab omnibus, converteris residuus cum consilio meo et cum similibus tuis, usquequo finiantur tempora.

10. Quoniam seculum perdidit juventutem suam, et tempora appropinquant senescere.

11. Duodecim enim partibus divisum est seculum, et transierunt ejus decima et dimidium decime partis.

12. Superstus autem ejus post medium decime partis.

13. Nunc ergo dispone domum tuam, et corripe populum tuum, et consolare humiles eorum, et renuntia jam corruptele.

14. Et dimitte abs te mortales cogitationes, et projice abs te pondera humana, et exue te jam infirmam naturam, et repono in unam partem molestissima tibi cogitamenta, et festina transigrare a temporibus his;

15. Que enim vidisti nunc contigisse mala, iterum iterum deteriora facient;

16. Quantum enim invalidum fiet seculum a senectute, tantum multiplicabuntur super inhabitantes mala.

17. Prolongavit enim se magis veritates, et appropinquavit mendaciam. Jam enim festinat venire quem vidisti visum.

18. Et respondit, et dixi coram te, Domine :

19. Ecce enim ego alibi, sicut præcepisti mihi, et corripiam presentem populum. Qui autem iterum nati fuerint, quis commonebit?

20. Positum est ergo seculum in tenebris, et qui inhabitant in eo sine lumine.

21. Quoniam lex tua inconcussa est, propter quod nemo scit que a te facta sunt, vel que incipient opera.

22. Si enim inveni in te gratiam, immite in me spiritum sanctum, et scribam omne quod factum est in seculo ab initio, que erant in lege tua scripta ut possint homines invenire semitam, et qui volerint vivere in novissimis, vivant.

23. Et respondit ad me, et dixit : Vadens congrega populum, et dices ad eos, ut non querant te diebus quadraginta.

24. Tu autem prepara tibi buxos multos, et accipe tecum Sazeam, Dabriam, Salemiam, Echanam, et Asiel, quinque hos qui parati sunt ad scribendum velociter.

25. Et venias hæc, et ego accendam in corde tuo lucernam intellectus, que non extinguetur quoadque finiantur que incipies scribere.

26. Et tunc perfectis quedam palam facies, quedam sapientibus absconce trades, in crastinum enim hæc hora incipies scribere.

27. Et profectus sum, sicut mihi præcepit, et congregavi omnem populum, et dixi :

28. Audi, Israel, verba hæc.

29. Peregrinati sunt patres nostri ab initio in Ægypto, et libertati sunt inde;

30. Et acceperant legem vitam, quam non custodierunt, quam et vos post eos transgressi estis;

31. Et data est vestris terra in sortem, et terra Sion, et patres vestri, et vos iniquitatem fecistis, et non servastis vias quas præcepit vobis Altissimus;

32. Et justus iudex cum sis, abstulit a vobis in tempore quod donaverat.

33. Et nunc vos hic estis, et fratres vestri introrsum vestrum sunt.

34. Si ergo imperaveritis sensui vestro, et erudiertis cor vestrum, vivi conservati eritis, et post mortem misericordiam consequemini.

35. Judicium enim post mortem veniet, quando iterum reviviscentis; et

tunc iustorum nomina parebant; et impiorum facta ostenditur.

36. Ad me igitur nemo accedat nunc, neque requirat me usque dies quadraginta.

37. Et accipit quinque viros, sicut mandavit mihi; et profeci sumus in campum, et mansimus ibi.

38. Et factus sum in crastinum, et ecce vox vocavit me dicens: Esdra, aperi os tuum, et bibe quo te potavero.

39. Et aperui os meum, et ecce calix plenus porrigebatur mihi: hoc erat plenum sicut aqua; color autem ejus ut ignis similis.

40. Et accipit, et bibit; et in eo cum bibissem, cor meum cruciabat intellectione, et in pectus meum incescebat sapientia. Nam spiritus meus conservabat memoria.

41. Et apertum est os meum, et non est clausum amplius.

42. Altissimus dedit intellectionem quinque viris, et scriperunt que dicebantur exsessiones noctis, quas non sciebant.

43. Nocte autem manducabant panem, ego autem per diem loquebar, et per noctem non tacuam.

44. Scripti sunt autem per quadraginta dies libri dicenti quatuor.

45. Et factum est cum complivisset quadraginta dies, locutus est Altissimus, dicens: Priora que scripsisti, in palam pone, et legant digni et indigni.

46. Novissimas autem septinginta conservabis, ut tradas eos sapientibus de populo tuo.

47. In his enim est vena intellectus, et sapientie fons, et scientiam flumen. Et feci sic.

CAPUT XV.

Prædicantur multe calamitates sæculo supererunt.

1. Ecce loquere in aures plebis mee sermones prophetie, quas immiseri in os tuum, dicit Dominus;

2. Et fac ut in charta scribantur, quoniam fideles et veri sunt;

3. Ne times a cogitationibus adversum te, nec turbet te incredulitate ditionum.

4. Quoniam omnis incredulus in incredulitate sua morietur;

5. Ecce ego induco, dicit Dominus, super orbem terrarum mala, gladium,

et famem, et mortem, et interitum, 6. Propter quod superpolluit iniquitas omnem terram, et adimpleta sunt opera nociva filiorum.

7. Propterea dicit Dominus: 8. Jam non sileo de impietatibus eorum quo irreligiose agunt, nec sustinebo in his que inique exerceat: ecce sanguis innocuus et iustus clamant ad me, et anime iustorum clamant perseveranter.

9. Vindicare vindicabo illos, dicit Dominus, et accipiam omnem sanguinem innocuum ex illis ad me.

10. Ecce populus meus quasi grex ad occisionem dicitur, jam non patiar illum habitare in terra Ægypti;

11. Sed educam eum in manu potenti et brachio excelso, et percutiam plagam sicut prius, et corrumpam omnem terram ejus.

12. Lugubrit Ægyptius, et fundamenta ejus plaga verberata, et castigatioe quas inducit ei Deus.

13. Lugubrit cultores operantes terras, quoniam deficiunt semina eorum ab uredine, et grandine, et a sidere terribili.

14. Vae seculo, et qui habitant in eo.

15. Quia appropinquavit gladius et contritio eorum, et exsurgit gens contra gentem ad pugnam, et rhomphaea in manibus eorum;

16. Erit enim inconstabilis hominibus, et alii alii invalescentes non curabunt regem suum, et principes viarum suorum in potentia sua;

17. Conspiciet enim homo in civitatem ire, et non poterit.

18. Propter superbiam enim eorum civitates turbabantur, domus exterebant, homines metuent.

19. Non misceritur homo proximo suo ad irritum faciendum domos eorum in gladium, ad diripiendas substantias eorum, propter famem panis et tribulationem multam.

20. Ecce ego convoco, dicit Deus, omnes reges terre ad me varendum, qui sunt ab Oriente, et ab Austro, et ab Euro, et a Libano, ad convertendos in se, et reddere que dederunt illis.

21. Sicut faciunt usque hodie electis meis, sic faciam et reddam in sinu eorum. Hæc dicit Dominus Deus.

22. Non parci dextera mea super peccatores, nec cessabit rhomphaea super

effundentes sanguinem innocuum super terram.

23. Exiit ignis ab ira ejus, et devoravit fundamenta terræ, et peccatores quasi stramen incensum.

24. Vae eis qui peccant, et non observant mandata mea, dicit Dominus.

25. Non parcam illis. Disidite, illi, a peccata. Nolite contaminare sanctificationem meam.

26. Quoniam novit Dominus omnes qui delinquant in illum; propterea tradidit eos in mortem, et in occisionem.

27. Jam enim venerunt super orbem terrarum mala, et mauebit in illis; non enim liberabit vos Deus, propter quod peccastis in eum.

28. Ecce visio horribilis, et facies illius ab Oriente.

29. Et exient nationes draconum Arabum in curribus multis, et sicut flatus, eorum numerus foret super terram, ut jam timesant et trepidant omnes qui illos audiunt.

30. Carmonii insanientes in ira, et exient ut apris de silva, et adventum in iam timesant et trepidant omnes qui illos audiunt.

31. Et post hæc supervalescent dracones natalivitas sue memores, et convertent se spirantes in virtute magna ad persequendos eos.

32. Isti turbabantur et silebant in virtute illorum, et convertent pedes suos in fugam;

33. Et a territoria Assyriorum subsessor obsidebit eos, et consumet unum ex illis, et erit timor et tremor in exercitu illorum et contento in reges ipsorum.

34. Ecce nubes ab oriente, et facies eorum horrida valde, plena iræ et procelles;

35. Et collident se invicem, et collident sidus copiosum super terram, et sidus illorum, et erit sanguis a gladio usque ad ventrem;

36. Et finis hominis usque ad substramen camelli, et erit timor et tremor multus super terram;

37. Et horrebunt qui videbunt iram illam, et tremor apprehendit illos; et post hæc movebant nimbi copiosi

38. A meridiano et septentrione, et portio alla ab occidente;

39. Et superinvalescent ventia oriente, et reculent eam, et nubem quam

suscitavi in ira, et sidus ad faciendam exterritationem ad orientalem ventum et occidentem violabitur;

40. Et exaltabuntur nubes magnæ et valide plene iræ, et sidus, ut exterritent omnem terram, et inhabitantes eam, et infundent super omnem locum altum et eminentem sidus terribile.

41. Ignem et grandinem, et rhomphaeas volantes, et aquas multas, ut etiam implerent omnes campi, et omnes rivum plenitudine aquarum multarum.

42. Et demoliantur civitates, et muros, et montes, et colles, et ligna silvarum, et fenem pratorem, et frumenta eorum.

43. Et transibunt constantes usque ad Babylonem, et extorent eam;

44. Convenient ad ipsam, et circumibunt eam, et effundent sidus, et omnem iram super eam, et subbit pulvis et fumus usque in caelum, et omnes in circuitu loquebant eam;

45. Et qui sub ea remanserint, servient his qui exterruerunt.

46. Et tu, Asia, concors in spem Babylonis, et gloria persone ejus,

47. Vae tibi, misera, propter quod assimilasti ei, et ornasti filias tuas in fornicatione, ad placendum et gloriam in amatoribus tuis, qui tecum cepierunt semper fornicari.

48. Odibilem imitata es in omnibus operibus ejus, et in adventionibus ejus; propterea dicit Deus:

49. Immittam tibi mala, viduatum, pauperatum, et famem, et gladium, et pestem, ad devorandas domos tuas a violatione, et morte, et gloria virtutis tue.

50. Sicut flos sicabitur, cum exsurgat ardor qui emissus est super te.

51. Infirmaberis ut paupercula plangita et castigata a mollibus, ut non possit te suscipere potentes et amatores.

52. Numquid ego sic zelabor te, dicit Dominus,

53. Nisi occidisses electos meos in omni tempore, exaltans percussorem manuum, et dicens super mortem eorum, cum inelicta esset?

54. Exorta speciem vultus tui;

55. Merces fornicationis tue in sinu tuo, propter hoc redditionem accipies.

56. Sicut facies electis meis, dicit Dominus, sic faciet tibi Deus, et tradet te in malum.

57. Et nati tui fame interient; et tu rhomphaea cades, et civitates tue con-

terentur, et omnes tui in campo gladio cadent.

58. Et qui sunt in montibus, fame peribunt, et manducabunt carnes suas, et sanguinem bibent, a fame panis et siti aque.

59. Infelix per maria venies, et rursum accipies mala.

60. Et in transitu alienis civitatem occidas, et partem aliquam portionem terre tue, et extertem gloria tuam exterminabunt, rursum revertentes ad Babylonem subversam;

61. Et demolita eris illis pro stipula, et ipsi erunt tibi ignis;

62. Et devarabantur, et civitates tuas, terram tuam, et montes tuos, omnes silvas tuas, et lignum fructiferum igni comburent.

63. Filios tuos captivos ducent, et censum tuum in preda habebunt, et gloriam tuam tuam exterminabunt.

CAPUT XVI.

Horrenda universo orbi desolatio in fine futura.

4. Vae tibi, Babylon et Asia! vae tibi, Egypte et Syria!

5. Præcipientes vos sacris, et ciliicis, et plangite filios vestros, et dolete, quoniam appropinquavit contritio vestra.

6. Immissa est vobis gladius, et quis est qui avertat illum?

7. Immissa est in vobis ignis, et quis est qui extinguat illum.

8. Immissa sunt vobis mala, et quis est qui repellat ea?

9. Numquid repellat aliquis lionem esurientem in silva, aut extinguet ignem in stipula, mox quando cooperit ardere?

10. Numquid repellat aliquis sagittam a sagittario forti missam?

11. Dominus fortis immittit mala, et quis est qui repellat ea?

12. Exit ignis ex iracundia ejus, et quis est qui extinguat eum?

13. Coruscabit, et quis non timebit? Tonabit, et quis non pavescit?

14. Dominus comminabitur, et quis non funditus conteretur a facie ipsius?

15. Terra tremuit et fundamenta ejus, mare fluctuat de profundo, et fluctus ejus disturbantur, et pisces ejus a facie Domini, et a gloria virtutis ejus;

16. Quoniam fortis dextera ejus quæ

arum tendit; sagittæ ejus acutæ quæ ab inæa mittuntur, non deficient, cum cooperit mitti in filios terræ.

17. Ecce mittuntur mala, et non revertentur, donec veniant super terram.

18. Ignis succenditur, et non extinguatur, donec consumat fundamenta terræ.

19. Quemadmodum non redit sagitta missa a valido sagittario, sic non revertentur mala quæ missa fuerint in terram.

20. Vae mihi, vae mihi! quis me liberabit in filiis diebus?

21. Initium dolorum et multi gemitus, initium famæ et multi interitus, initium bellorum et formidabunt potestates, initium malorum et trepidabunt omnes.

22. In his quid faciam, cum venerint mala?

23. Ecce famæ et plaga, et tribulatio, et angustia, missa sunt flagella in emendationem.

24. Et in his omnibus se non convertent ab iniquitatibus suis, neque flagellorum memores erunt semper.

25. Ecce erit annoæ villitas super terram, sic ut putent sibi esse directam pacem, et tunc germinabunt mala super terram, gladius, famæ, et magna confusio.

26. A fame enim plerumque qui inhabitant terram interius, et gladius perdet ceteros qui supervenerint a fame;

27. Et mortui sicut stercorea proiciantur, et non erit qui consolatur eos. Derelinquetur enim terra deserta, et civitates ejus deiciantur.

28. Non derelinquetur qui colat terram, et qui seminat eam.

29. Ligna dabunt fructus, et quis vendembit illa?

30. Uva matura fiet, et quis calcabit illam? erit enim locus magna desertio.

31. Cupiet enim homo hominem videre, vel vocem ejus audire.

32. Relinquentur enim de civitate decem et duo de agro, qui absconderint se in densis nemoribus, et scissuris petrarum.

33. Quemadmodum derelinquentur in oliveto et singulis arboribus tres aut quatuor olive.

34. Aut sicut in vinea vindemista racemum relinquentur, ab his qui diligenter vineam scrutantur,

35. Sic relinquentur in diebus illis tres

aut quatuor ab scrutantibus domos eorum in rhomphæa.

36. Et relinquetur terra deserta, et agri ejus inveterabunt, et vine ejus et omnes semitæ ejus germinabunt spinas, eo quod non transierit homines per eam.

37. Lugebunt virgines non habentes sponso. Lugebunt mulieres non habentes viros, lugebunt filie earum non habentes adiutorium;

38. Sponsi carum in bello consumentur, et viri earum in fame exterentur.

39. Audite vero ista, et cognoscite ea, servi Domini.

40. Ecce verbum Domini, excipite illud: ne diis credatis de quibus dicit Dominus:

41. Ecce appropinquant mala, et non tardant.

42. Quemadmodum pregnans cum parit in nono mense filium suum, appropinquant hora partus ejus, ante horas duas vel tres, dolores circumvent ventrem ejus, et procedente infante de ventre, non tardabit uno puncto.

43. Sic non morabuntur mala ad proedendum super terram, et seculum gemit, et dolores circumtenebunt illud.

44. Audite verbum, plebs meæ: parate vos in pugnam, et in malis sic esote, quasi advenæ terra.

45. Qui vendit, quasi qui fugiat; et qui emit, quasi qui perditurus.

46. Qui mercatur, quasi qui fructum non capiat; et qui ædificat, quasi non habitaturus.

47. Qui seminat, quasi qui non metet; sic et qui vineam putat, quasi non vindemiaturus.

48. Qui nubit, sic quasi filios non facturum; et qui non aubunt, sic quasi vidui.

49. Propter quod qui laborant, sine causa laborant;

50. Fructus enim illorum alienigenæ metent, et substantiam illorum rapient, et domos evertent, et filios eorum captivabunt, quia in captivitate et fame generant natos suos.

51. Et qui negotiantur in rapina, quantum diu exornant civitates et domos suas, et possessiones et personas suas;

52. Tanto magis adlabor eos super peccata sua, dicit Dominus.

53. Quomodo zelatur fornicatoria mulier rem idoneam et bonam valde,

54. Sic zelabitur justitia iniquitatem cum exornat se, et accusat eam in facie,

cum venerit qui defendat exquirentem omne peccatum super terram.

55. Propterea nolite similari ei, nec operibus ejus;

56. Quoniam adhuc pusillam et tolletur iniquitas a terra, et justitia regnabit in vos.

57. Non dicat peccator se non peccasse; quoniam carbonem ignis comburet super caput ejus, qui dicit: Non peccavi coram Domino Deo et gloria ipsius.

58. Ecce Dominus cognoscet omnia opera hominum, et adventiones illorum, et cogitationes illorum, et corda illorum.

59. Dixit enim: Fiat terra, et facta est; fiat cælum, et factum est.

60. Et in verbo illius stellæ fundatæ sunt, et novit numerum stellarum.

61. Qui scrutatur abyssum, et thesauros illarum, qui mensus est mare, et conceptum ejus.

62. Qui conclusit mare in medio aquarum, et suspendit terram super aquas verbo suo.

63. Qui extendit cælum quasi canorem, super aquas fundavit eum.

64. Qui posuit in deserto fontem aquarum, et super verticem montium lacus ad emittendum flumina ab eminenti petra, ut potaret terram.

65. Qui iinxit hominem, et posuit corpus in medio corporis, et misit ei spiritum, vitam et intellectum,

66. Et spiramen Dei omnipotentis qui fecit omnia, et scrutavit omnia absconsa in absconsa terra.

67. Ille novit adventitiam vestram, et quæ cogitatis in cordibus vestris peccantes et volentes occultare peccata vestra.

68. Propter quod Dominus scrutavit omnia opera vestra, et traduce vos omnes.

69. Et vos confusi eritis cum processerint peccata vestra coram hominibus, et iniquitates erunt, quæ accusatores stabunt in die illo.

70. Quid faciatis? aut quomodo abscondetis peccata vestra coram Deo et angelis ejus?

71. Ecce judex vestris, timeat eum. Desinitis a peccatis vestris, et oliviscimini iniquitates vestras jam agere eas in semperiterno, et Deus educet vos, et liberabit de omni tribulatione.

72. Ecce enim incenditur ardor super vos turbæ copiose, et rapiunt quosdam

ex vobis, et cibabunt idolis occisos;
70. Et qui consenserint eis, erunt illis in derisum, et in improprium, et in conculcationem.

71. Erit enim locus locus, et in vicinis civitates exsurrectio multa super timentes Dominum.

72. Erunt quasi insani nemini parentes, ad diripiendum et devastandum adhuc timentes Dominum;

73. Quia devastabunt et diripient substantias, et de combus suis eos ejicient;

74. Tunc parabit probatio electorum meorum, ut aurum quod probatur ab igne.

75. Audite, dilecti mei, dicit Dominus: Ecce adsuat dies tribulationis, et de his liberabo vos.

76. Ne timeatis, nec hesitatis, quoniam Deus dux vestrorum est.

77. Et qui servat mandata et precepta mea, dicit Dominus Deus, ne praeponderent vos peccata vestra, ne superelent se iniquitates vestrae.

78. Vas qui constringuntur a peccatis suis, et obteguntur ab iniquitatibus suis, quemadmodum ager constringitur a silva, et a spinis tegitur semina ejus per quam non transit homo, et excluditur, et mittitur ad devorationem ignis.

FINIS.

INDEX TESTIMONIORUM

A CHRISTO ET APOSTOLIS

IN NOVO TESTAMENTO CITATORUM EX VETERI.

Quae huc in id congesta sunt, ut sui lectores notitiam quorundam intelligentiam, quae ab ipso Christo vero interprete et spiritu ejus per apostolos sit tradita, assequantur, perscrutantque in quem usum ea apostoli et evangelistae adduxerint.

GENESIS.

1. 27. Masculum et feminam fecit eos, *Math. xix, 4. Marc. x, 6.*
2. 2. Requiescit Dominus die septima ab omnibus operibus suis, *Hebr. iv, 4.*
3. 7. Factus est primus homo Adam in antiquam viventem, *I Cor. xv, 45.*
4. 24. Dimittet homo patrem, et matrem, et adhaerebit uxori, *Math. xix, 5. Marc. 2, 7. I Cor. vi, 16. Eph. v, 31.*
5. 24. Erunt duo in carne una, *Math. xix, 6. Marc. x, 8. I Cor. vi, 16. Eph. v, 31.*
6. 1. Rex de terra tua et de cognatione tua, *Act. vii, 3.*
7. 3. Quia benedicuntur in te omnes gentes, *Gal. iii, 8.*
8. 3. Sic erit semen tuum, *Rom. iv, 18.*
9. 6. Crediti Abraham Deo, si respectum est illi ad justitiam, *Rom. iv, 3. Gal. iii, 6. Jac. ii, 23.*
10. 3. Erit semen tuum peregrinum in terra non sua, *Act. vii, 6.*
11. 4. Quia patrem multarum gentium constitui te, *Rom. iv, 17.*
12. 10. Secundum hoc tempus veniam, et erit Sara filius, *Rom. ix, 9.*
13. 10. Ejice ancillam et filium ejus, *Gal. iv, 30.*
14. 12. In Isaac vocabitur tibi semen, *Rom. ix, 7.*
15. 17. Nisi benedicens benedicam te, et multiplicabo te, *Hebr. vi, 14.*
16. 18. Et benedicentur in semine tuo omnes gentes, *Act. iii, 25.*
17. 23. Quia major serviet minori, *Rom. ix, 13.*

EXODUS.

1. 3. Ego sum Deus Abraham, etc., *Math. xxii, 32. Marc. xii, 26. Luc. xx, 37.*
2. 16. In hoc ipsum exciavi te, ut ostendam in te potentiam meam, *Rom. ix, 17.*
3. 14. Os non comminuetis ex eo, *Joon. xix, 26.*
4. 12. Omne masculinum adaperiens vulvam, *Luc. ii, 23.*
5. 16. 18. Qui multum, non abundavit, etc., *I Cor. viii, 16.*
6. 12. Non occidas, *Math. v, 21. Luc. xviii, 20.*
7. 14. Non moechaberis, *Math. v, 27.*
8. 14. Non adulterabis, Non occides, Non fartam facies, Non loqueris contra proximum tuum falsum testimonium, Non concupiscas, *Rom. xiii, 9.*
9. 17. Non concupiscas, *Rom. vii, 7.*
10. 17. Honora patrem tuum et matrem tuam, *Math. xv, 4. Marc. vii, 10. Eph. vi, 2.*
11. 17. Qui maledixerit patri suo, vel matri, morte moriatur, *Math. xv, 4. Marc. vii, 10.*
12. 24. Oculum pro oculo, dente pro dente, *Math. v, 38.*
13. 28. Principi populi tui non maledices, *Act. xxiii, 5.*
14. 8. Hic sanguis testamenti, quod mandavi ad vos Deus, *Hebr. ix, 20.*
15. 20. Vide, omnia facta secundum exemplar, quod tibi ostensum est, etc., *Hebr. viii, 5. Act. vii, 44.*
16. 1. Fac nobis deos qui procedant nos, *Act. vii, 40.*